

NOVA ГАЗЕТА

№ 44 (253) Листопад 7, 2013, Нью-Йорк

№ 44 (253), November 7, 2013, New York

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

**НАПЕРСТКИ ЯНУКОВИЧА:
РОСІЯ, ЄС, УКРАЇНА**

Стор. 10

ЛЮДИ І ДОЛІ

**ПРОЦЕС СТОЛІТТЯ: ПЕРША ПРАВДА
ПРО ГОЛОДОМОР**

Стор. 16-17

УГРОМАДІ

**ПАТРІАРШЕ «ВЕЛИКОГО БАЖАЙТЕ»,
ВТІЛЕНЕ В ЖИТТЯ**

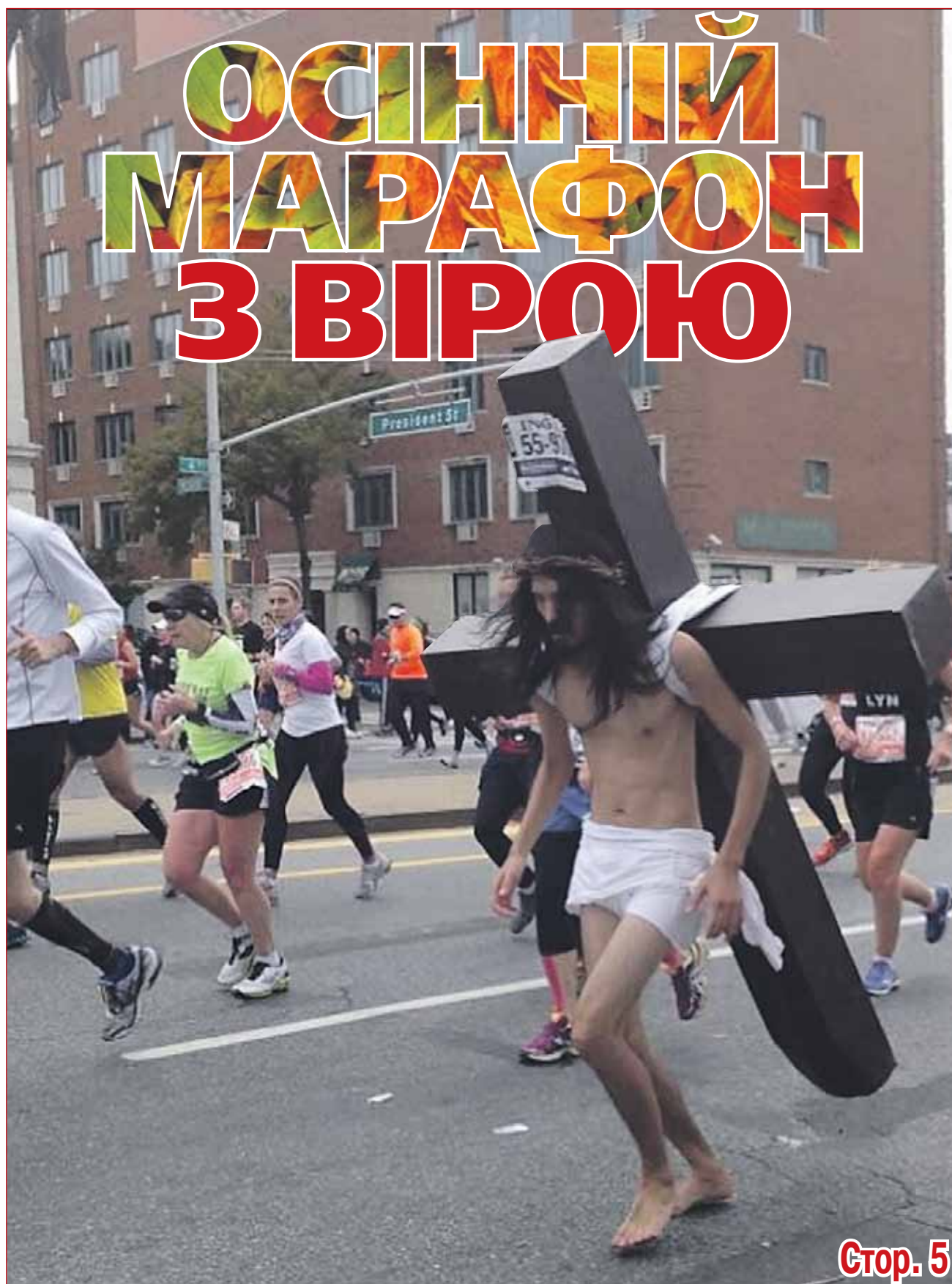
Стор. 18

ДОВКОЛА СВІТУ

**КАБО ВЕРДЕ - КРАЙ,
ДЕ ЗИМУЮТЬ ВЕСНА І ЛІТО**

Стор. 20-21

Стор. 5

**50 РОКІВ УБИВСТВА
В ДАЛЛАСІ**

Стор. 6

ДИТЯЧА МИСТЕЦЬКА СТУДІЯ ВАСИЛЯ БАРАБАША

під покровом
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ ВСІХ СВЯТИХ

за підтримки
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО
КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

**Допомагає дітям усіх вікових категорій
розвивати їхні таланти
в малюванні, живописі, композиції**

Можливі індивідуальні уроки

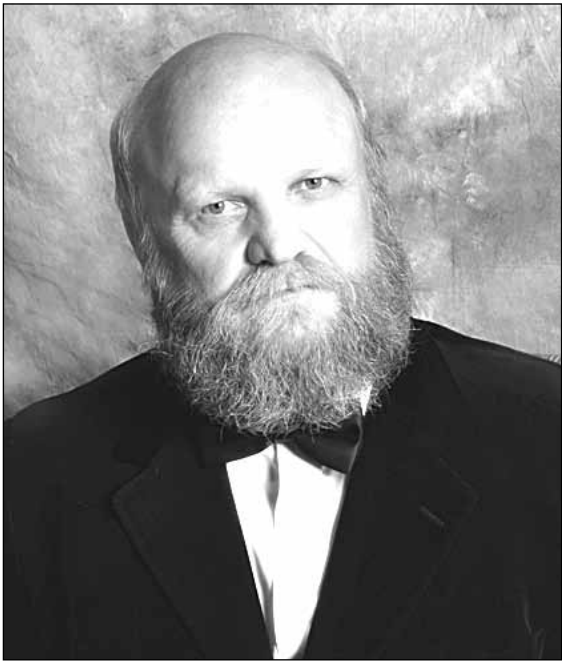
П'ятниця 3:00 – 5:00 год. по полудні
Неділя 1:00 – 3:00 год. по полудні

Адреси: УККА, 203 Second Avenue, New York
(перший поверх)

Українська православна церква Всіх Святих:
206 East 11th Street (between 2nd & 3rd Avenues),
New York (у залі при церкві)

Тел: (646) 673-2332
www.barabashart.com

65 років від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Наші надії, що Україна ось-ось підпише з Європейським Союзом угоду про асоціацію й невдовзі віллється до «сім'ї вольної, нової» народів об'єднаної Європи, розвіюються як вранішній туман. Тих, хто наївно думав, що Янукович та його камарилья схаменилися й почали працювати на майбутнє України, режим, судячи з останніх подій, вже вкотре збирається зухвало обдурити.

Вішаючи протягом кількох останніх місяців локшину на вуха довірливих європейців, Янукович водив їх за ніс, вичіскуючи, коли саме випустити з тюрми Юлію Тимошенко й чи випустити її взагалі. Для того, аби мати бодай якесь пояснення своїх нинішніх дій, януковичі найняли британську юридичну фірму *Lawrence Graham* з метою буцімто повернення до бюджету України вкрадених П.Лазаренком і Ю.Тимошенко грошей. Компанія повідомила, що її найняло міністерство доходів і зборів України, на чолі якого стоїть «сімейний» вихованець «донецької школи менеджменту», як назвав його журналіст С.Леценко, Олександр Кліменко. Тепер розслідування, яке вестиме ця компанія, подаватиметься як «зусилля міжнародної спільноти повернути Україні гроші, вкрадені в неї Лазаренком і Тимошенко». А тому про жодне звільнення останньої з Качанівської колонії не може бути й мови. А це, в свою чергу, означає, що угоду про асоціацію у Вільності в кінці листопада не підпишуть.

Нині владі на місцях на Півдні та Сході України дано розпорядження організувати найближчим часом «народне обговорення» можливості відправки экс-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко на лікування за кордон. У першу чергу, цій темі мають бути присвячені ефіри у підконтрольних владі теле- й радіо ЗМІ. При цьому заздалегідь визначено резюме таких обговорень: «Відпустити Тимошенко можна, але тільки після того, як вона і Павло Лазаренко повернуть гроші».

Паралельно правляча кліка влаштує «оперетку» у Верховній Раді, затягуючи й блокуючи регіоналами розгляд будь-яких законопроектів, які уможливили б виїзд Юлії Тимошенко на лікування до Німеччини.

Панічний страх Януковича перед Юлією Тимошенко на волі змушує його плювати на майбутнє України й робить заручником його амбіцій весь 46-мільйонний український народ.

У цій ситуації народ повинен сказати, нарешті, своє слово. Адже його майбутнє тогочасні молодісвітні колишні кримінальники, який метою всього свого життя зробив пограбування України заради власного комфорту. Причому розкрадена «сім'єю» Україна дійшла, як мовиться, до ручки й змушена, немов милостиню, просити нові позички в Міжнародного валютного фонду. Але чи дасть він їй бодай цент, якщо режим продемонструє все своє зухвальство й цинізм і далі утримуватиме Юлію Тимошенко в тюрмі? Напевно.

Ще однією причиною нового різкого повороту Януковича та його кліки є шалений тиск Москви і особисто російського диктатора Путіна. Під час недавніх зустрічей Януковича з Путіним у форматі віч-на-віч кремлівський правитель, очевидно, заманював українського президента новими обіцянками-цяцянками й настрашував страхіттями й бідами в разі, якщо Україна підпише угоду про асоціацію. І Янукович, якому євроінтеграція потрібна тільки як тимчасова палочка-виручалочка, знову розвернув свій іржавий віз на 180 градусів.

У обставинах, що складаються, ми повинні бути готові вийти з масовими протестами під стіни українських диппредставництв у США, аби сказати режиму: «Україна – це Європа», «Ні» – Митному союзу!, «Янукович, залишайся з Путіним, а ми підемо в Європу».

З пошаною до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

Наголоси й акценти

На непохованих кістках загнаних на поля битв дідів і прадідів їхні онуки та правнуки на догоду своїм політичним ляльководом ходять на показові мітинги, танцюють на концертах, упиваються до нестями. На жаль, слова, написані Олександром Довженком про Москву далекого 1946 року в нинішньому Києві переживають своє друге життя: «Вогні горять. Музика грає. Майорять кров'ю стяги Перемоги. Гримить майдан Червоний під тягарем іржавої надлюдської божественної слави. Скрегочуть танки, виють радіо-поети панегірики маршалам, коням, залізу і знакам нагрудним великих подій. Салюти. Горді плани. Міжнародний вплив. Свято Перемоги. А на полі, запрягшись у плуг, напруживши м'язи й голови зігнувши від потуги, орали на коровах вдови і тихо плакали, вмиваючи слізьми свої права та обов'язки».

У ході боїв від 12 жовтня до 20 грудня 1943 року радянські війська втратили на Київському напрямку 417 тисяч убитими

СТАЛІНСЬКЕ «ВИЗВОЛЕННЯ» І ЯНУКОВИЧСЬКЕ «СВЯТО»

О світе лихий! Що тобі до них? І будь проклятий всякий, хто п'є, жере й сміється, пишучи сьогодні про добробут. І будь проклята пафосна лож в устах його».

Намагаючись зберегти й зміцнити в українському суспільстві радянську колективну пам'ять про Другу світову війну, нинішня влада пішла далі від своїх радянських попередників. Не зв'язані присутністю численних живих свідків подій, сучасні господарі печерських пагорбів вирішили помпезно (із вихідним днем) відсвяткувати одну з найтрагічніших подій вітчизняної історії – безглузде й злочинне принесення в жертву геополітичним амбіціям тирана Сталіна сотень тисяч червоноармійців, велика частина яких була щойно мобілізованими на Слобожанщині, Донбасі й Лівобережжі нашими земляками. Криваві хитросплетіння вітчизняної історії вкотре подають «плоско», «відшліфовано», «чисто» й «невинно». «Визволення Києва» вирвано з контексту подій, відмито від крові солдатів і підсунуто наївному натовпу як «найвдаліша», «найславетніша», най..., най..., най... операція всіх часів і народів. Замість обгрунтованого розгляду подій сімдесятирічної давнини окремі «мудреці» просторікують, що «перемога немає ціни», а «свою землю слід було визволяти будь-якою ціною».

Через стрімкий прорив з півночі до Києва радянські історики згодом просто не згадували (або згадували штрихом) про події на Букрині й жакливі втрати під час форсування річки. Донині окремі російські воєнні історики, називаючи втрати в Київській наступальній операції, обмежують її 3–13 листопадом 1943 року і пишуть про 30 тисяч 569 втрачених бійців (з яких 6 тисяч 491 – убитими). Але насправді трупів було на порядок більше.

24 жовтня 1943 року Сталін дав «добро» на передислокацію 3-ї гвардійської танкової армії з Букрина на Лютіж, де за тиждень до цього війська 38-ї армії і 5-го танкового корпусу суттєво розширили плацдарм, що давало підстави розраховувати на успішний наступ на Київ з півночі і подальше просування в західному напрямку до Волинь, а не в південно-західному напрямку на Поділля, як планувалося раніше.

Маскуючи зміну напрямку головного удару, 1 листопада 1943 року букринське угруповання (40-ва і 27-ма армії) почало наступ з метою «скупати» сили противника. Через два дні, 3 листопада, в наступ перейшли війська з лютізького

угруповання (60-та і 38-ма армії та 5-й гвардійський танковий корпус). Ставка директивою від 3 листопада 1943 року наполягала на тому, щоб наступаючі війська не пізніше 5 листопада перерізували залізницю Київ – Коростень на схід від річки Ірпінь і 5–6 листопада взяли Київ. Поспішаючи виконати завдання командування, Ніколай Ватутін увечері 4 листопада кинув у бій резерви – 3-тю гвардійську танкову армію і 1-й гвардійський кавалерійський корпус. Завдяки чому було перерізано стратегічну залізницю на Коростень, і над німецьким угрупованням, що перебувало в українській столиці, нависла загроза оточення. 5 листопада вермахт відступив з Києва на захід, а 6 листопада передові частини Червоної армії увійшли в місто.

Але масштабна битва за Київ не завершилася виходом Червоної армії на лінію Чорнобиль – Малин – Житомир – Фастів – Обухів. 15 листопада, отримавши поповнення, вермахт перейшов у контрнаступ, відбив Житомир, змусивши готуватися до нової евакуації Києва, і лише до 20 грудня 1943 року радянським військам вдалося стабілізувати фронт за 50 км на захід і південний захід від української столиці. У ході боїв від 12 жовтня до 20 грудня 1943 року радянські війська втратили на Київському напрямку 417 тисяч убитими, втрати вермахту оцінює натовість у 124 тисячі загиблих.

Оцінюючи співвідношення втрат і їхній масштаб, виникає запитання: з яких резервів черпали поповнення наступаючих радянських військ, які «людські запаси» дозволяли сталінським генералам так щедро жертвувати десятками й сотнями тисяч підлеглих? Останні дослідження істориків вказують, що головним резервом були щойно звільнені від німців лівобережні українські землі. Радянські мобілізації стали справжнім жахіттям для мешканців регіону...

Ще готуючись до масштабних наступів під Харковом і на Керченському півострові, запланованих на весну 1942 року, Сталін підписав 9 лютого 1942 року наказ Ставки № 089 «Про призов до Червоної армії громадян, які мешкають на визволених від окупації територіях», який дозволяв військовим радам армій, щоб не затримувати наступ і не очікувати на підготовлене поповнення з тилу, мобілізувати «живу силу» прямо в ході бойових дій на звільнених від німців територіях. До наступаючих частин і з'єднань (тобто одразу ж на фронт) «загірбали» всіх чоловіків віком від 17 до 55 років. Бойову підготовку призовни-

ків мали здійснювати в межах дій армії впродовж двох тижнів (однак цю норму зрідка дотримували, і чимало новобілізованих за два тижні вже встигали гинути).

Щоб максимально «вигребти» на фронт чоловіків на новозайнятих територіях Лівобережжя, Донбасу й Слобожанщини з нестройових частин вилучали всіх молодих солдатів і заміняли їх військовиками дуже солідного віку або жінками. Всіх «нестройових» повторно «пустили» на медкомісії й масово почали визнавати придатними для «стройової служби». Комендантам територій, на яких виявляли «придатних для служби» й не призваних до війська чоловіків, загрожувала судова розправа. Було масово «зачищено» шпиталі, і всіх «легкопоранених» й підготовлених до виписки без будь-якої реабілітації відправляли на фронт. У 50-кілометровій зоні поблизу фронту частою практикою стали нічні облави на «призовників» у селах і містах за участю нишпорак СМЕРШу та військової прокуратури.

Завдяки цим драконівським мобілізаційним заходам напередодні спроб розширити Букринський плацдарм до військ Воронізького фронту польові військомати мобілізували більш як 70 тисяч осіб, Південно-Західного фронту – майже 92 тисяч, Південного фронту – 120 тисяч, більш як 20 тисяч українських чоловіків з Чернігівщини та Сумщини забрали частини Центрального фронту. Від 60 до 80% щойно мобілізованих одразу ж використовували на фронті або, як писали в тогочасних документах, «освоювали на місці». Вони стали кісткою тієї трагічної «чорної піхоти», яка своїми тілами гатила Дніпро, переправлялася через його холодні води без плавзасобів, своїми опухлими трупами завалювала узбережжя Румунії, Болгарії й Туреччини, а кров'ю наповнювала воронки придніпровських плацдармів.

Ось так, на крові й кістках українців, бездумно та злочинно загнаних на німецькі кулемети, здобували Київ. Українські чоловіки, які пережили окупацію, мали відкупити свою «провину» кров'ю, українські жінки й діти – каторжною працею та голодною смертю в повоєнні роки. Тоталітарні режими змінювали один одного, але жахіття тривали, смерть продовжувала збирати свій рясний врожай, «визволення» не принесло свободи, щастя, добробуту українцям, а лише залишило спогади про безглузду смерть сотень тисяч наших земляків.

Іван Патриляк

АВТОРИТЕТНА ДУМКА

Для мене величезна радість бути присутнім тут, у стінах славетної Києво-Могилянської академії. З моменту свого заснування, Києво-Могилянська академія та її випускники відігравали роль будівничих українського інтелектуального, політичного, релігійного й суспільного життя. Отже, я почуваюся тут дуже комфортно й хочу поділитися своїми міркуваннями про майбутнє України, про безліч можливостей і викликів, які постають перед країною та вами – майбутніми лідерами України.

З часу мого прибуття до Києва я мав змогу зустрічатися з керівництвом України, її студентами, бізнесменами, інтелектуалами, журналістами і звичайними громадянами, спостерігати й слухати їх. Мене тішить те, що я чую. Тішить завзяття студентів, таких як ви, енергія працівників громадських організацій, які займаються розв'язанням найскладніших соціальних питань в Україні, а також активна позиція журналістів у протидії цензурі й залякуванням.

Проте, у мене склалось загальне враження, що Україна – інтроверт. Що Україна так зосереджена на власних внутрішніх проблемах, що, обговорюючи їх, вона не помічає всього того, що відбувається навколо. Хочу довести, що лише зосередившись на зовнішньому світі, взаємодіючи з Європою і рештою світу, Україна знайде своє місце серед незалежних, демократичних і багатих країн світу.

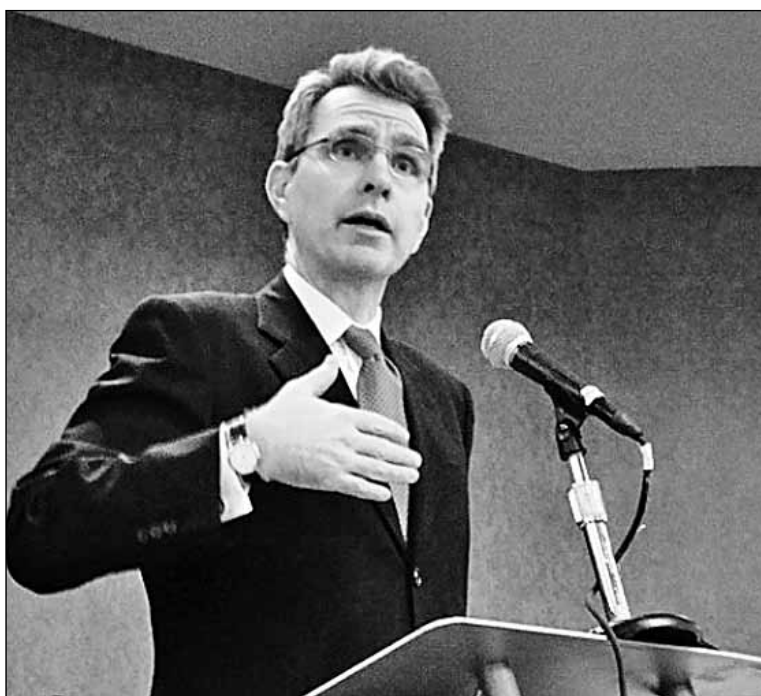
Повірте мені, інтровертність не є рисою, притаманною лише Україні. Ми у Сполучених Штатах також зосереджувалися на своєму внутрішньому стані в певні періоди нашого розвитку. Дехто навіть може сказати, що саме це ми робимо й тепер. Для американців, як і для українців, головне – це сім'я, друзі, заробляння на життя й забезпечення кращих стартових умов для своїх дітей. Але з плином часу американці зрозуміли, що аби успішно розвиватися, треба стати активними громадянами у глобальному масштабі. Наша країна має взаємодіяти із зовнішнім світом, спостерігати й розуміти його, а потім діяти швидко й енергійно і ставати частиною величезних змін, які відбуваються щодня у кожному куточку земної кулі.

Україна має зробити те саме. Підходящий момент для вас настав саме сьогодні, а угода про асоціацію з ЄС і супровідна до неї угода про глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі – це інструменти, за допомогою яких Україна може забезпечити свій суверенітет і незалежність, закріпившись до європейських інституцій.

Але Сполучені Штати не лише закликають Україну до тіснішої інтеграції з Європою – ми також інтегруємось. Сполучені Штати і Європейський Союз ведуть тепер переговори

про угоду з трансатлантичної торгівлі та інвестиційного партнерства – всеосяжний договір про торгівлю з метою стимулювання зростання економіки у трансатлантичному вимірі, аби Сполучені Штати скористалися багатьма перевагами торгівлі з Європою, тими перевагами, до яких Україна прагне шляхом угоди про асоціацію, зокрема створенням глибокої і всеосяжної зони вільної торгівлі

Я не раз казав про те, що Сполучені Штати Америки підтримують європейський вибір українського народу. Ми ваші друзі у цій справі. Суверенна, територіально цілісна, демократична, економічно зможна Україна завжди була в центрі наших надій у наших двосторонніх взаєминах. Ми готові допомогти економіці України інтегруватися у світові

МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ — В ЄВРОПІ

З лекції посла США в Україні Джефрі Паста у Києво-Могилянській академії

ринки, допомогти вам зміцнити ваші демократичні процеси та інститути і вигідно скористатися багатьма змінами, що йдуть до вас. Ми щиро сподіваємось, що українська влада зробить ті кілька необхідних кроків, що залишилися, аби підписати угоду про асоціацію на Вільнюському самміті наступного місяця, у тому числі звільнення колишнього прем'єр-міністра Юлію Тимошенко, щоб вона могла отримати потрібну їй медичну допомогу за кордоном. Це ваш вибір, і ніхто інший не має права говорити вам протилежне, або заважати вашим прагненням удосконалювати свою державу за допомогою інтеграції з вашими європейськими сусідами.

Разом зі змінами з'являються й нові можливості. Для України це ширший доступ на європейські ринки для українських товарів; можливість розвивати вітчизняні галузі такі, як інформаційні технології та енергетика, можливість позиціонувати Україну як ворота Європи в Азію; можливість поліпшити відносини й розширити торгівлю з усіма своїми сусідами; можливість залучити нові, динамічні інвестиції та ідеї в Україну. Немає кращого способу підвищити конкурентоспроможність України, ніж шляхом узгодження своїх стандартів із найбільшими ринком у світі. Одним із прикладів потенційних вигод є те, що підписання угоди про глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі дозволить значно зменшити собівартість продукції для вітчизняних виробників, адже зменшиться потреба у численних стандартах на продукцію. Водночас виробничий цикл за стандартами ЄС зробить українську продукцію конкурентоспроможною на світових ринках.

Кілька тижнів тому я зустрічався з представниками компаній, що працюють тут у сфері інформаційних технологій. Вони постійно говорили про потен-

ціал, який вони бачать у ринку України, її студентів, програмістів, винахідників. Ваша галузь інформаційних технологій має потенціал стати провідною експортно-орієнтованою галуззю вашої економіки, яка сприятиме створенню нових робочих місць і підвищенню вашої конкурентоспроможності у світі.

Вихід на європейські та інші світові ринки вигідно продемонструє, що в Україні високий рівень грамотності, що її систему освіти орієнтовано на природничі науки, технології, інженерію й математику, і що тут живуть і працюють талановиті люди. В Ялті (під час цьогоорічної конференції YES) я із захопленням дивився на розробку українських студентів – один із найкращих винаходів 2012 року – рукавичку, яка перетворює знаки й жести, зроблені рукою у такій рукавичці, на текст або мову. Це одне з підтверджень, що Україна має інноваційну економіку і у Європі матиме змогу повністю реалізувати свій потенціал.

Україна також має змогу реалізувати свій географічний потенціал як міст між Європою і Євразією. Будучи прибережною державою на Чорному морі, вона може стати трампліном для виходу на ринки Центральної Азії, Кавказу та інших регіонів. До українських фахівців звертатимуться по консультації, щоб зрозуміти, як ліпше експортувати товари до Туркменістану, Казахстану або навіть Китаю. Створіть сприятливі умови – й інвестиції потечуть в Україну, адже компанії будуватимуть виробничі потужності для обслуговування цих ринків або звертатимуться до українських колег, щоб постачати товари на нові ринки. Україна може навіть відігравати роль мосту між Європейським Союзом і сусідами далі на схід.

Україна розширять гори-зонт свого бізнесу не лише на схід і захід, але й на північ і пів-

день. На півдні Туреччина, країна, яка розширює власні відносини з Європейським Союзом, відкриває нові можливості для експорту, інвестицій та співробітництва і є прикладом того, які вигоди приносять розумні економічні реформи.

На півночі в Україні залишатимуться важливі відносини з Росією. Економічні й культурні зв'язки лише розширюватимуться в міру зростання українського ринку. Нещодавно голова Європейської Ради Герман ван Ромпей заявив студентам в Санкт-Петербурзі, що угода про асоціацію з Європейським Союзом не шкодитиме давнім зв'язкам України з Росією, і поставив питання: «Чому має йтися про вибір або/або?» Президент Обама згоден з нашими європейськими колегами, кажучи, що «це не гра з нульовою сумою». Асоціація України з Європейським Союзом може відкрити нові можливості й для Росії: у міру того, як розширюватиметься торгівельне й ділове співробітництво, з'являтимуться й нові ринкові можливості. Адаптаційний період може бути складним, але тісніші відносини з Європою слугуватимуть на користь довгостроковим інтересам України і всіх її сусідів.

Сьогодні Україна підійшла до пункту початку енергетичної революції. Сланцевий газ дає Україні можливість стати більш енергетично незалежною, створити нові робочі місця й потенційно відродити конкурентоздатність ключових секторів легкої промисловості та важкої індустрії. Я знаю, що американські компанії готові ділитися досвідом США із своїми тутешніми партнерами. Нам ця нова технологія дала багато економічних переваг. Власне, в одній свіжій доповіді вказується, що за минулий рік пересічна американська родина отримала 1200 доларів додаткового доходу внаслідок

сланцевої революції. Я впевнений, що українські, американські та європейські компанії можуть попрацювати спільно із місцевою та регіональною владою, щоб привести цей амбітний план до реальних плодів.

Але сланцевий газ – не єдиний вид енергоресурсів, де знадобляться українські таланти й винахідливість. Є ще технології відновлюваної енергії, які розробляються у США, Європі й Азії. Компанії, що хотіли б розкрити потенціал сонячної енергії і енергії біомас, шахтного метану, вітру України, хотіли б також розкрити тутешні інтелектуальні й інноваційні можливості. На додаток до розширення джерел енергопостачання, Україна може отримати вигоду і від зменшення енергоспоживання

завдяки проектам з підвищення продуктивності використання енергії, таких, як, наприклад, щойно розпочаті проекти у Львові з реформування муніципального опалення й використання екологічно чистих технологій, які здійснюються за програмою кредитних гарантій Агентства США з міжнародного розвитку на суму десять мільйонів доларів.

Потенціал України не обмежується новими енергетичними технологіями – вона також може відігравати суттєву роль серед енергетичних ринків Європи. Удосконалення державної політики і курс на модернізацію дозволить Україні стати регіональним розподільчим вузлом природного газу і експортером електроенергії до Центральної та Східної Європи. Це стратегічно важливий напрямок, на якому американські, європейські та українські інтереси збігаються і відіграватимуть важливу роль у глобальних справах у наступні роки.

Із можливостями приходять і виклики. Їх чимало. І вони серйозні. Їх треба зустріти свідомо й подолати, щоб ви, ваші діти й онуки могли продовжувати мати з цього користь. Я переконаний, що Україна має обдарованих людей, людей із вміннями – включаючи і тих, хто в цій залі – і з баченням як відповісти на ці виклики і отримати від цього чималу винагороду.

Готуйте себе і своїх однолітків до того, що вам належатиме приступити до обов'язків як новому поколінню українських лідерів. І коли ви це робитимете, знайте: у вас в цьому починанні немає кращого друга, ніж Сполучені Штати. Ми готові підтримати вас, український народ, у момент, коли ви знаходите своє місце в Європі, намагаєтесь забезпечити енергетичну незалежність України і працюєте над зміцненням ваших демократичних процесів та інституцій.

АМЕРИКА І МИ

Мало хто знає, що в знаменитому Нью-Йоркському марафоні, який торік через ураган «Сенді» було скасовано, постійно беруть участь і американські українці. І не просто беруть, а роблять це зорганізовано, об'єднавшись в гурт любителів марафону.

Вирушивши цього року на споглядання цього дійства, ми, безперечно, знали, що на нього накладе свій відбиток Бостонська трагедія, під час якої негідники з Чечні брати Царнаєви підклали під ноги численним глядачам саморобні бомби, виготовлені з допомогою скороварок. Та пригода змусила нью-йоркську поліцію вдатися під час проведення цього року марафону до безпрецедентних заходів безпеки.

Кілька тисяч поліцейських, аквалангісти, гелікоптери й тисячі камер спостереження покликані були посприяти безпечному проведенню одного з найпопулярніших у світі Нью-Йоркського марафону. Собаки, натреновані на пошук вибухівки, обнюхували глядачів в особливо людних та небезпечних місцях. Наплічники (терористи Царнаєви тримали свої саморобні бомби саме в наплічниках), дитячі коляски й портативні холодильники були під заборону на Нью-Йоркському марафоні-2013. Окрім того, деякі райони поблизу Центрального парку, раніше відкриті для публіки, цього разу було зачищено. В цілому, на охорону марафону було витрачено майже мільйон доларів.

За словами комісара поліції Нью-Йорка Рея Келлі, правоохоронці розпочали планування заходів безпеки наступного дня після 15 квітня, коли на марафоні в Бостоні було вбито трьох і поранено 264 особи.

Цього разу участь у марафоні взяла рекордна кількість бігунів – 50 тисяч 740! Найвитриваліші з них пробігли всю дистанцію – 26,2 милі або 42 кілометра й 195 метрів.

Стартував забіг на Стейтен-Айленді. Звідти маршрут проліг через міст Веразано до Брукліну. Далі учасники марафону пробігли Брукліном і Квінсом, а потім через Мангетен забігли в Бронкс. Саме в цей момент більшість учасників забігу зішли з дистанції, позаяк підйом мостом вважається одним з найважчих частин марафонського маршруту. Далі найви-

триваліші й найпідготовленіші пробігли майже весь Центральный парк, де марафон фінішував біля знаменитого ресторану Tavern on the Green.

У марафоні беруть участь як професійні спортсмени, які пробігають усю дистанцію за дві з невеличким години, так і любителі найрізноманітніших фахів і вікових категорій, які біжать цілий день. Понад тим, окремо від здорових людей змагаються на своїх візках інваліди.

Однак не уславлені марафонці, які мають за плечима перемоги на Олімпійських іграх, і не ветерани, які вирушають у нелегку путь, маючи за плечима тягар 75-80 років, стали цього разу героями репортажів численної журналістської братії, яка традиційно висвітлювала перебіг марафону й усі події, пов'язані з ним. І навіть знаменита фотомодель та актриса Памела Андерсон, яка взяла участь у цьому році марафоні в Нью-Йорку, щоб зібрати кошти на допомогу мешканцям Гаїті, не стала цього разу супергероєм. Ним став невеличкий і худий нью-йоркський японець Макото Такеучі, який вийшов на марафонську дистанцію босим

Цьогоріч у Нью-Йоркському марафоні взяло участь 50 тисяч 740 осіб

НА МАРАФОН ЯК НА ГОЛГОФУ

Минулої неділі в Нью-Йорку відбувся традиційний осінній марафон

і з хрестом за плечима, імітуючи страдницьку ходу Ісуса на Голгофу. В такий несподіваний спосіб Макото вирішив ушанувати пам'ять загиблих від терористичного акту під час Бостонського марафону навесні цього року.

Бігуни, які бігли поруч з Макото Такеучі, розповіли журналістам, що відчували надзвичайне натхнення, дивлячись на бігуна «Ісуса». А коли їм ставало непереливки й з'являлося бажання зійти з дистанції, вони дивилися на Макото Такеучі й тільки від цього погляду звідкись з глибин душі виникало немов друге дихання й біг продовжувався.

Цього року переможцем марафону в суто спортивному вимірі став Джефрі Мутаї з Кенії, який фінішував першим і в попередньому забігу в 2011 році. Переможницею серед жінок також стала представниця Кенії – Пріска Джепту. Вона – олімпійська срібна медалістка й переможниця останнього марафону в Лондоні. Час Джефрі Мутаї – 2 години, 8 хвилин і 24 секунди, його землячка пробігла більш як 42-кілометрову дистанцію за 2 години 25 хвилин і 7 секунд. Обидва переможці, окрім традиційних срібних тарілей, пам'ятних медалей та лаврових вінків, дістали чеки по 500 тисяч доларів кожний.

Багато завсідників цього дивовижного спортивного свята жалкують, що воно вже ніколи не буде таким, як раніше. Корінна мешканка Мангетена Джинні Сміт сказала журналістам

Переможцями 43-го Нью-Йоркського марафону стали бігуни з Кенії – Джефрі Мутаї та Пріска Джепту

Переможці заїзду на інвалідних візках – швейцарець Марсель Гуг та американка Тетяна Макфеден зі штату Мериленд

Associated Press, що приходить дивитися на марафон багато років поспіль, але розчарована тим, що довелося побачити й відчувати цього разу. «Мені довелося дві години чекати, доки мене пропустить поліція, щоб я могла подивитися на бігунів. І це марафон, який задумувався для нью-йоркців, для людей... Можна подумати, що у нас тут не спортивне свято, а війна», – розчаровано сказала Джинні Сміт.

Ми ж, відчувши цю «війну», зіткнувшись з поліційними реліквіями й дужими хлопцями з автоматичними гвинтівками в руках, вчинили простіше – зайшли в спортивну пиварню й стежили за перебігом марафону по телевізору за горнятком кави й кухлем пива. Тут, ясна річ, не можна було відчувати атмосфери марафону, але, принаймні, зникло відчуття, що ми потрапили на війну.

Ще одні супергерої Нью-Йоркського марафону – мужні люди на інвалідних візках. Вони втратили можливість ходити, але не втратили любові до життя, жаги перемогти не тільки суперників, а й недугу, самих себе. Саме тому з таким за-

хопленням і такими гарячими оплесками вітали їх глядачі протягом усієї дистанції.

Цього року переможцями в заїзді на інвалідних візках серед чоловіків став швейцарець Марсель Гуг, а серед жінок – американка Тетяна Макфеден зі штату Мериленд.

Історія Нью-Йоркського марафону, який разом з Бостонським, Лондонським, Берлінським та Чиказьким є одним з найбільш відомих і найбільш престижних у світі, сягає 1970 року. Саме тоді Асоціація бігунів Нью-Йорка вирішила провести перший забіг, постановивши проводити його щороку в першу неділю листопада. З тих пір багато води сплило в Гадсон-рівер, Нью-Йоркський марафон став знаменитим на весь світ, а для мешканців міста Великого яблука – святом, яке завжди з ними. І помиляються ті, хто стверджує, що після трагічних подій у Бостоні дух свята вже ніколи не повернеться до Нью-Йоркського марафону. Повернеться, обов'язково повернеться...

Валентин Лабунський

На першій сторінці – американський японець Макото Такеучі на знак шаноби до пам'яті загиблих під час Бостонського марафону біг дистанцію, імітуючи хресну ходу Ісуса Христа на Голгофу, босим, у терновому вінці й з хрестом на спині

АМЕРИКА ВЧОРА

З того похмурого осіннього дня 22 листопада 1963 року, який назавжди змінив Америку, цього року минає 50 літ. За цей час про даллаське вбивство написано десятки томів криміналістичних досліджень, конспірологічних теорій і просто дешевої белетристики, але істини, що саме сталося того дня в техаському Далласі, американці так і не знають. Відомі лише версії, які наводять на думку, що вбивство харизматичного Джона Кеннеді не було справою психічно неврівноваженого одинака Лі Гарві Освальда – його прискіпливо спланували й здійснили певні кола, не зацікавлені в подальшому президентстві першого в історії США президента-католика, який здолав Карибську кризу, боровся проти расової сегрегації й запустив безпрецедентну програму освоєння космосу під назвою «Аполлон», яка закінчилася вже після його загибелі висадкою перших землян на Місяці.

У вбивстві Джона Кеннеді, що сталося 22 листопада 1963 року в Далласі (штат Техас), ще й досі залишається чимало нез'ясованих фактів та загадкових обставин. Цю подію не даремно називають найзагадковішим політичним вбивством ХХ століття, адже з плином часу з'являється дедалі більше припущень стосовно причин убивства Джона Кеннеді, нових версій і гіпотез. Це вбивство стало об'єктом досліджень багатьох юристів, учених-криміналістів, істориків, журналістів, але сьогодні, 50 років потому, навряд чи хтось може з великим ступенем достовірності стверджувати, що та чи інша версія є єдино правильною.

Офіційно вбивство Дж. Кеннеді розслідувала так звана комісія Ворена, очолювана головою Верховного суду США Ерлом Вореном. Вона складалася переважно з тих людей, які тим чи іншим чином були пов'язані з ЦРУ. Наприкінці вересня 1964 року було закінчено звіт, який мівів 900 сторінок та 26 томів «Додатків». Комісія дійшла висновку, що Джона Кеннеді вбив 24-річний Лі Гарві Освальд, який діяв самостійно, тож немає підстав стверджувати про наявність будь-якої змови. Комісія провела воістину грандіозну роботу зі збирання інформації та фактів, втім деякі з них прямо чи опосередковано суперечать зробленому головному висновку. Версія, що діяв убивця-одинак і тоді, в листопаді 1963-го, й тепер, 50 років потому, викликає дедалі більше сумнівів. Це пов'язують з тим, що комісія мала на меті не стільки з'ясувати, хто саме вбив Кеннеді, скільки виконати «державне замовлення», заспокоївши громадську думку й переконавши всіх у тому, що Лі Гарві Освальд, який певний час мешкав у Радянському Союзі й навіть одружився там, є вбивцею-одинаком. Але більшість

американців не повірили й сьогодні не вірять комісії Ворена. Саме тому в 1979 році спеціальний комітет американського Конгресу після дворічного розслідування визнав, що Лі Гарві Освальд, вірогідно, був не єдиним учасником вбивства, і що проти Кеннеді існувала змова, до якої, можливо, причетні представники організованої злочинності.

Однією з наутраємніших версій убивства 35-го президента США є версія, що дістала назву «Трав'янистий пагорб». Її було опубліковано на сторінках солідного англійського журналу Science and Justice. Очевидця тих подій Джин Гілл, відома як «леді в червоному»,

неді, мафія, техаські нафтові магнати, кубинські емігранти чи радянське КДБ.

На користь версії про руку ЦРУ «спрацьовують» такі доволі інтригуючі факти. По-перше, всі свідки та ті, хто якимось чином були пов'язані з Освальдом чи його вбивцею Джеком Рубі, помирилися при загадкових обставинах. Сам Рубі раптово помер ніби-то від онкологічного захворювання в тюрмі, хоч до того на здоров'я не скаржився. «Усувалися» також ті, хто намагався самостійно з'ясувати правду й був дуже близько від неї. Так, наприклад, нарвалися на кулі журналісти Джем Косер та Дороті Калголен, яким

22 листопада 1963 р. Даллас (штат Техас). За мить до фатального пострілу

ЗМОВА ЗА ТРАВ'ЯНИСТИМ ПАГОРБОМ

50 років тому було вбито 35-го президента США Джона Фітцджеральда Кеннеді

Маленький син вбитого президента Джон Кеннеді-молодший салютує кортежу з домовиною батька під час державного похорону 25.11.1963 р.

стверджувала, що виразно чула постріл з-за пагорба, однак коли вона побігла туди, її різко переполюбили два полісмени. Публікація викликала широкий міжнародний резонанс. Її автором був відомий британський криміналіст Томас, чий авторитет у відповідних колах був незаперечний. Грунтуючись не тільки на свідченнях «леді в червоному», а на ретельних дослідженнях, проведених з допомогою новітніх технологій, науковець переконливо довів, що в Кеннеді стріляли принаймні двоє осіб – Освальд і ще хтось, саме з-за того пагорба. Сам Томас на 99 відсотків переконаний у своїх припущеннях. У президента США, стверджує він, було зроблено чотири постріли: тричі вистрелив Освальд і ще раз – невідомий з-за трав'янистого пагорбу.

Сьогодні існує безліч припущень стосовно причин убивства 35-го президента США, але найбільш вірогідними вважаються такі: до вбивства можуть бути причетні ЦРУ, віце-президент, а згодом і президент США Ліндон Джонсон, який буцімто особисто віддав наказ знищити Кен-

вдалося зібрати деякі «дуже цікаві відомості». По-друге, доведено, що в Кеннеді стріляли з кількох різних позицій, що підтверджується аматорською плівкою простого перехожого Запрудера. З огляду на це, результати медичної експертизи, яка встановила протилежне, викликають великі сумніви. Можливо, відбулася підміна мозку Кеннеді: у Далласі досліджували один зразок, а при офіційній експертизі – зовсім інший, тобто такий, який був потрібен комісії. По-третє, існує чимало відвертих «натяжок», пов'язаних з постаттю Лі Гарві Освальда. Вони, в основному, стосуються його зовнішнього вигляду, алогічної поведінки, особливостей характеру й підтверджують, що Освальд не міг бути вбивцею, його просто підставили.

Версія про причетність до «вбивства століття» мафії вплинула після оприлюднення двосторінкової стенограми розмови, яка нібито відбувалася за півтора місяці до вбивства Кеннеді в ресторані «Карусель-клуб» в Далласі між Лі Гарві Освальдом, якого буде названо потім вбивцею

президента, і Джеком Рубі, який потім застрелив арештованого Освальда й несподівано помре від раку в тюремній камері під час відбування покарання за це вбивство.

У цій стенограмі зафіксовано, що Освальд нібито пропонує Рубі застрелити президента, а той дає йому інструкції, як діяти після замаху.

Втім, багато експертів резонно сумніваються в достовірності цієї стенограми. Куратор присвяченого загибелі Джона Кеннеді музею в Далласі Гаррі Мак, зокрема, виступив із заявою про те, що «записану» в Далласі 4 жовтня 1963 року розмову між Освальдом і Рубі майстерно сфальшували. Насправді ж її не було, бо того вечора, коли буцімто розмовляли між собою Освальд і Рубі, Освальд був у себе вдома в Ірвінг-ситі (штат Техас) зі своєю білоруською дружиною Мариною, і не міг бути в Далласі.

Президент США Джон Кеннеді став жертвою не «вбивці-одинака», а широкомасштабної змови всередині американського уряду. Такий головний висновок нового, найбільш фахового розслідування вже в нашій країні (в травні 2006 року) одного з найбільш гучних вбивств ХХ століття, проведеного групою незалежних експертів різних фахів – від криміналістів до істориків. Його результати було оприлюднено у Вашингтоні. Місцем презентації доповіді під гучною назвою «Чи приховував уряд США подробиці вбивства Джона Фітцджеральда Кеннеді?» було вибрано столичний готель Willard. Американські дослідники Пол Кунцлер, Дуґлас Горн, Джеймс Фетцер, Дейвід Мантік, Томас Ліпкомб та Джоан Меллен зібрали воедино й заново проаналізували всі наявні дані, які вказують, на їхню думку, на беззаперечний акт: уряд США не лише всіляко намагався зам'яти розслідування вбивства Кеннеді, а й пішов на відверту фальсифікацію та підтасовку доказів.

Найперше сумніви в експертів викликали чудодійні здібності «снайпера» Освальда, який до того ніде не вчився стріляти, але зробив два напролюд точних постріли, зумівши за лічені секунди перезарядити снайперську гвинтівку під час руху президентського кортежу.

Окрім того, зібрані експертами дані вказують на те, що всього було зроблено не три, як вказано у висновку комісії Ворена, а цілих шість пострілів. Причому стріляли з різних точок, а не з одного місця.

Фахівцеві з радіаційної онкології Дейвід Мантік провів технічну експертизу за допомогою оптичної

денситометрії трьох рентгенівських знімків черепа Кеннеді, зроблених невдовзі після вбивства президента, які зберігаються нині в Національному архіві США. Перше ж відкриття виявилось приголомшливим. Всі три знімки виявилися... копіями, а не оригіналами, які кудись безслідно зникли. Більше того, Мантік з'ясував, що над цими копіями хтось старанно попрацював.

Маніпуляції, пророблені зі знімками, на думку фахівця, могли переслідувати лише одну мету – приховати справжній характер поранення, яке отримав Джон Кеннеді в Далласі. Спираючись на отримані дані, Мантік твердить, що голову Кеннеді вразили дві кулі, а не одна, як заведено вважати.

Абсолютно очевидно, що представлені в готелі Willard експертами дані ще більше переконують у правоті прихильників версії змови, а їх, як показують опитування громадської думки, є більшість серед американських громадян. Але, як завжди, після подібних презентацій, виникає природне запитання – кому була вигідна смерть Джона Кеннеді і хто був організатором змови?

Історик і політолог Джеймс Фетцер вважає головним організатором замаху на Джона Кеннеді Ліндона Джонсона, який, за словами експерта, був «нерозсудливою людиною», яка зі страхітливою наполегливістю рвалася до влади. «Ідея залучення Ніксона до змови мені здається більш ніж правдоподібною – людиною, яка програла останні президентські вибори з незначною різницею в голосах, цілком могла стати президентом в недалекому майбутньому. Джонсону це давало певну гарантію, що офіційний висновок комісії Ворена не буде переглянуто при Ніксонові», – заявив він.

«На мій погляд, однією з причин, через яку пізніше вбили брата Джона Кеннеді Роберта, було те, що, ставши кандидатом на посаду президента, він оголосив про намір провести нове розслідування в зв'язку із загибеллю свого брата», – сказав Дж. Фетцер.

Кажуть, що час лікує. Але 50 років, що минули з того похмурого осіннього дня 22 листопада 1963 року, так і не змогли загоїти цю одну з найпекучіших ран американського суспільства. Америка й сьогодні, 50 років потому, запитує себе: «Хто це зробив? Навіщо?» І не знаходить відповідей.

Хома Мусієнко
Спеціально
для «Нової газети»

В АМЕРИЦІ

ДЕ БЛАЗІО –
МЕР НЬЮ-ІОРКА,
КРИСТІ – ГУБЕРНАТОР
НЬЮ-ДЖЕРЗІ

На виборах мера Нью-Йорка, які відбулися 5 листопада, перемогти здобув представник Демократичної партії Білл де Блазіо. За нього проголосувало більш як 60 відсотків виборців.

Де Блазіо став першим кандидатом від Демократичної партії за останні 20 років, який зумів перемогти на виборах мера Нью-Йорка. Він змінить на цій посаді мільярдера Майкла Блумберга й приступить до виконання своїх обов'язків у січні наступного року. На виборах він переміг кандидата від республіканців Джозефа Лоту, колишнього керівника міського департаменту транспорту.

Окрім виборів мера Нью-Йорка, 5 листопада в США також відбулися вибори губернаторів штатів Нью-Джерсі та Вірджинія. У Нью-Джерсі впевнено переміг нині чинний губернатор, республіканець Крис Кристі, за якого проголосувало 60 відсотків виборців. А у Вірджинії з мінімальною перевагою (47 відсотків проти 46) перемогти святкував близький приятель колишнього президента США Білла Клінтона, демократ Террі Макаліф. Його суперником виступав близький до консервативного руху «Чаювання» республіканець Кен Кучінеллі.

США ЗАПРОПОНУВАЛИ
ЯНУКОВИЧУ ДОПОМОГУ
У ВИКОНАННІ ВИМОГ ЄС

США готові надати допомогу Україні у виконанні умов, необхідних для підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Про це повідомила заступник державного секретаря США з питань Європи та Євразії Вікторія Нуланд після зустрічі з українським президентом, яка відбулася 4 листопада й тривала майже 2,5 години.

«Ми повністю готові підтримати Україну в її роботі з виконання тих критеріїв і вимог, які залишаються, щоб зробити можливим підписання угоди про асоціацію з Європою і отримати привілеї від (зони вільної) торгівлі», – зазначила вона.

За словами Нуланд, під час зустрічі Янукович дав чітко зрозуміти, що Україна зробила свій вибір на користь Європи. Нуланд також за-

значила, що під час зустрічі з президентом скористалася можливістю привітати виконання Україною частини умов ЄС у сфері законодавства. Нуланд також повідомила, що США підтримують Україну в переговорах з Міжнародним валютним фондом в наданні допомоги для проведення реформ.

«Ми також говорили про нашу підтримку України в її подальших дискусіях з Міжнародним валютним фондом, в плані тієї підтримки, яку МВФ може надати для українських реформ», – зазначила вона.

На її думку, ті реформи, які проводить Україна в рамках європейської інтеграції та в рамках переговорів з МВФ, дозволяють зміцнити й україно-американські відносини.

СТРІЛЯНИНА
НА ЛЕТОВИЩІ
В ЛОС-АНДЖЕЛЕСІ

23-річному Полу Чьянчі, який відкрив зі штурмової гвинтівки вогонь по працівниках Управління транспортної безпеки (TSA) на міжнародному летовищі в Лос-Анджелесі, пред'явлено обвинувачення в убивстві держслужбовця та здійсненні насилля. Обвинувачення наполягатиме на тому, аби його засудили до смертної кари.

Чьянча відкрив стрілянину в третьому терміналі летовища в Лос-Анджелесі вранці 1 листопада. Він застрелив 39-річного працівника TSA Джерардо Гернандеса й поранив ще чотирьох осіб, в тому числі двох представників служби безпеки. При цьому сам злочинець дістав поранення під час затримання поліцією й перебуває в шпиталі в критичному стані.

У сумці Чьянчі слідчі знайшли записку, в якій він заявляв про плани вбивства кількох працівників TSA. У записці також були слова «паперова валюта», а також посилання на «новий світовий порядок», конспірологічну теорію, згідно з якою влада внаслідок глобалізації засереджується в руках якоїсь загальносвітової еліти. В записці вбивця звертається до працівників транспортної безпеки, погрожуючи «вкорінити страх в їхніх продажах головах».

Пол Чьянча досі був непримітним юнаком – його знайоми не могли згадати про нього нічого особливого. Незадовго до подій у Лос-Анджелесі він надіслав своїм рідним у штаті Нью-Джерсі кілька повідомлень, в яких попросився з ними. Стурбований батько звернувся до поліції, котра прибула до помешкання Чьянчі за десять хвилин до того, як він почав стріляти на летовищі.

Через стрілянину в аеропорту Лос-Анджелеса з другого й третього терміналів було евакуйовано декілька сотень людей. Аеропорт тимчасово припинив відправля-

ти рейси, що призвело до збою в розкладі польотів на всій території США. Однак дуже швидко діяльність міжнародного летовища в Лос-Анджелесі було відновлено.

ДЖОН КЕРРІ:
«ШПИГУНЬСКА
ДІЯЛЬНІСТЬ США
ІНКОЛИ ЗАХОДИЛА
НАДТО ДАЛЕКО»

Державний секретар США Джон Керрі заявив, що в деяких випадках шпигунська діяльність Сполучених Штатів була «надмірною» і пообіцяв, що співпрацюватиме з президентом Обамою задля по-

передження неприйнятних дій з боку розвідувальних служб у майбутньому. Про це Керрі заявив у Вашингтоні 1 листопада, звертаючись до делегатів конференції в Лондоні через відеозв'язок. Нещодавній повідомлення ЗМІ про те, що Агентство національної безпеки (АНБ) прослуховувало телефонні дзвінки канцлера Німеччини Ангели Меркель та інших союзників США викликали обурення як за кордоном, так і в Сполучених Штатах. Повідомлення ґрунтувалися на інформації, яка містилася в документах, розголошених колишнім контрагентом АНБ Едвардом Сноуденом. Комітет Сенату США з питань розвідки 31 жовтня схвалив законопроект, що посилює контроль над американськими урядовими програмами масштабного електронного стеження. Під час закритих слухань комітет 11 головами «за» при 4 «проти» підтримав введення нових обмежень на роботу розвідувальних служб з величезними масами комунікаційних даних, а також п'ятирічне обмеження на їхнє зберігання.

ТІТКА ЛІДЕРА
ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ
ОТРИМАЛА ПОЛІТИЧНИЙ
ПРИТУЛОК У США

Тітка лідера Північної Кореї Кім Чен Ина дістала політичний притулок у США. Про це повідомили південнокорейські ЗМІ.

Сестра матері нинішнього північнокорейського диктатора Ко Ён Сок, про яку не було жодної інформації з 1998 року, весь цей час знаходилася в США. У 1996 році вона разом з племінником, яким вона повинна була опікуватися, вирушила до Берну (Швейцарія), де колишній лідер КНДР вчився в між-

народній школі. Невдовзі після переїзду до Швейцарії вона разом зі своїм чоловіком звернулася до американського посольства в цій країні з проханням надати їм політичний притулок, і їхнє прохання задовольнили. Спочатку рідних правлячої в Північній Кореї родини переправили на американську військову базу у Франкфурті (Німеччина), а потім – до США. Там їм зробили пластичні операції, аби змінити зовнішність, й надали спеціальну програму захисту.

54-річна Ко Ён Сок є молодшою сестрою Ко Ён Гі – третьої дружини Кім Чен Іра й матері нинішнього правителя КНДР Кім Чен Ина, яка померла в 2004 році від раку грудей.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІКАРІ
БРАЛИ УЧАСТЬ
У ТОРТУРАХ В'ЯЗНІВ

Військових лікарів США звинувачували в участі в тортурах (зокрема, в імітації утоплення та тортурах музикою) ув'язнених тюрми на базі Гуантанамо та інших спецтюрм, де утримувалися ймовірні терористи. Про це йдеться в спільній доповіді американського Інституту медицини та Фонду Сороса.

За інформацією авторів доповіді, лікарі й медсестри допомагали працівникам ЦРУ й Пентагону розробляти тортури, стежили за самопочуттям ув'язнених, котрих піддавали знущанням, а також силоміць году-

вали тих, хто оголошував голодування. В тортурах також брали участь психологи, які стежили за психологічним станом обвинувачених.

Співпраця лікарів і силовиків розпочалася після терактів 2001 року. Скільки саме лікарів брало участь у тортурах, не уточнюється.

Доповідь було підготовлено протягом 2-х років колективом з 20 фахівців. Вони передали свій документ до Сенату, вимагаючи провести розслідування діяльності лікарів.

Представники ЦРУ й Пентагона поспішили спростувати обвинувачення, висвітлені в доповіді. За їхніми словами, документ містить багато неточностей та неперевіреної інформації. Американські військовики також відзначили, що лікарі Гуантанамо та інших спецтюрм працювали в украй тяжких умовах, з агресивними пацієнтами.

У ПАВЛА ЛАЗАРЕНКА
КОНФІСКУВАЛИ ПАЛАЦ
У КАЛІФОРНІЇ

Американська влада конфіскувала палац Павла Лазаренка в місті Новато (штат Каліфорнія). Відповідне рішення, ухвалене суддею Північного округу Каліфорнії Чарльзом Бреером 8 жовтня 2013 року.

«Власність, розташована за адресою 100 Orbitz Lane, прямо підлягає конфіскації, оскільки її було придбано 31 серпня 1998 року за гроші, що походять від відмивання коштів, у формі чеку на суму 6 мільйонів 745 тисяч доларів», – сказано в рішенні суду.

Сам Лазаренко так і не встиг пожити в цьому палаці на дев'ять спалень площею близько 2 тисяч квадратних метрів, оскільки був затриманий одразу після прибуття до США в 1999 році.

Як відомо, придбання цього палацу входило до остаточного переліку пунктів обвинувачення про відмивання коштів, за якими Лазаренку в 2008 році було призначено покарання у вигляді тюремного ув'язнення на 97 місяців.

1 листопада 2012 року Лазаренко вийшов із тюрми після закінчення терміну покарання.

Нині міграційний суд розглядає клопотання Лазаренка про надання йому легальних прав для перебування у США.

Родина Лазаренка мешкає в значно меншому будинку площею до 300 квадратних метрів у комуні Грінбрей (штат Каліфорнія), записаному на його дружину.

ПАМ'ЯТІ ЕМІЛІ ДІКІНСОН

Наприкінці жовтня запрацював сайт Emily Dickinson Archive, на якому викладено матеріали з архіву найбільшої американської поетеси XIX століття Емілі Дікінсон. В онлайн-бібліотеці зібрано тисячі рукописів з архіву Гарвардського університету, Амгертського коледжу, публічної бібліотеки Бостона та ще п'яти установ.

В онлайн-архіві викладено рукописи віршів поетеси, які вона надсилала друзям, чернетки, фрагменти творів, написані на конвертах і невеличких клаптиках паперу. Читачі можуть отримати уявлення про те, як Е.Дікінсон розташовувала на сторінці той чи інший вірш, як розділяла рядки, розставляла знаки пунктуації. На сайті також є розділ «Лексикон», де зібрано словник Дікінсон – близько 9 тисяч слів, що трапляються в її віршах.

Емілі Дікінсон (1830-1886 рр.) залишила велику поетичну спадщину, однак за її життя було видано всього десять віршів, причому вони вийшли у відредагованому вигляді. Про те, що вона пише вірші, знали тільки її близькі друзі, які їй надіслали кілька творів для публікації. Дікінсон здобула популярність вже після смерті. Її неопубліковані вірші виявила молодша сестра Лавінія. Першу збірку поезій Е.Дікінсон, сильно відредаговану, було випущено в 1890 році. Справжнє визнання поетеси отримала аж після 1955 року, коли вийшла книга її віршів, майже не займаних редактором.

За повідомленнями світових та американських інформаційних агенцій

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Про співрозмовника:

Мирослав ПОПОВИЧ – відомий український учений-філософ, академік НАН України, Заслужений діяч науки й техніки України, доктор філософських наук, професор, педагог, фахівець у галузі культурології, логіки та методології науки, історії української культури, директор Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, завідувач відділом логіки та методології науки Інституту філософії. Народився 12 квітня 1930 року в Житомирі. Вищу освіту здобув у Київському державному університеті імені Т. Шевченка, закінчивши філософський факультет. Працював учителем і директором школи. Після закінчення аспірантури в Інституті філософії АН України залишився працювати в цьому інституті, пройшовши шлях від молодшого наукового співробітника до його директора. Один із засновників Народного Руху України. Один з учасників ініціативної групи «Першого грудня». Головний редактор наукового журналу «Філософська думка», член редколегій часописів «Вища школа», «Людина і політика», «Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Серія Філософія». Автор багатьох наукових праць, підручників та книжок. Лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка - за книгу «Нарис історії культури України». Кавалер багатьох нагород, серед яких український орден Ярослава Мудрого V ступеня та французький орден Почесного легіону. Мешкає й працює в Києві. Пропонуємо увазі читачів інтерв'ю, яке М. Попович дав журналу «Країна».

– Українці чекають на підписання угоди про асоціацію з ЄС. Чи є небезпека, що ми розраховуємо на манну з неба?

– Небезпека є. Причому нині йдеться ще не про манну, про яку ви кажете, а про дивну й вкрай небезпечну гру Януковича та його оточення, які взагалі можуть не підписати угоди, вигадавши якісь пустопорожні аргументи, пошумом яких вони нині й займаються. А якщо ж таки угоду буде підписано, то перший час це більше забиратиме, аніж даватиме щось Україні. Треба буде завойовувати європейський ринок. А наш експорт не дуже цікавий для них.

Проте мова йде не так про економіку. Усі поділилися на два табори – хто за Москву, а хто за Європу. Боюсь, якби дати можливість вирішити це питання на референдумі, люди були б не готові.

У цьому мають розбиратися фахівці. Коли хірург робить

операцію, то вболівальники за вікном лише заважатимуть. Країні належить пройти складний період, це потребуватиме консолідації всіх політичних сил. Бо може статись «землетрус».

– Як можна примирити проросійськи налаштоване суспільство з проєвропейським?

– Прихильників європейського вибору дедалі більше. Це свідчить про зсув громадської думки, економічну необхідність та політичну доцільність. Влада мусить знайти розв'язання, що знімуть напруження, або ж сильно змістять точки спротиву. Передусім маю на увазі справу Юлії Тимошенко.

– Юрій Луценко вже на волі. Юлію Тимошенко можуть відпустити на лікування до Німеччини. Влада реабілітувалася у ваших очах?

– Ні. Це якраз показує її низьку політичну культуру. І відсутність механізмів, що приводять маси до стану підвищеної бойової готовності.

Академік Мирослав Попович

МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ: «УСЕ ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ - ЦЕ ЖЕРТВА»

Мирослав Попович (другий ліворуч) серед учасників Національного «круглого столу» «Місія інтелігенції та вільних людей України». 5 квітня 2012 р., Київ

Якби історія з ректором податкового університету Петром Мельником трапилася десь у Європі, то це був би політичний землетрус. А в нас – штиль.

– Що саме потрібно змінювати в українській політиці?

– Найгірше, що в суспільстві, як і в політиці, панують зневіра і відчай. Але давайте

пригадаємо, які непорушні будівлі ЦК партії, Ради міністрів, КДБ стояли, і які манюсінки були ми. І де воно зараз?

– Ми готові ментально влитися в європейську спільноту?

– Складно сказати. Тут наявна драматична історія. Вона пов'язана з тим, що українському народу завжди доводилося розв'язувати три

проблеми. Перша: державна самостійність. За 20 років ми звикли до думки: хто за незалежність – позитивний, сучасний а хто проти – поганий, учорашній.

Хоча є люди, які ставлять на перше місце проблему демократії. Пам'ятаю розмову з дисидентом у 1960-х. Він сказав: «Да плевать я хотел на вашу независимость!

Мне нужна свобода!» Потім критично налаштовані люди зрозуміли, що перед тим, як розмовляти про демократію, треба говорити про незалежність. Сьогодні ми розуміємо: якщо втратимо незалежність, то ці тонкощі – хто, де і що взяв – не гратимуть ролі.

Друга проблема – свобода. Бо можна мати незалежну державу, але на зразок тієї,

яку створив Чаушеску в Румунії. Вона дуже гостро полемізувала з Москвою, проте всередині була диктатура, яку потім прорвало.

Нарешті, є проблема шматка хліба. Отже – незалежність, демократія й добробут. Треба вміти одночасно розв'язувати ці три задачі.

– Влада це усвідомлює?

– Керівники в таких питаннях схильні робити грубі кроки. Це часто призводить до того, що не можуть реалізувати планів і не мають відповідної підтримки. Чи керівництво спроможеться розв'язувати проблеми так, щоб ми не страждали в жодному з цих трьох напрямків – це питання відкрите.

Чи готове населення відчувати всі ці напрямки? Я не певен. За результатами соціопитувань, найгостріша полеміка лежить в іншому ракурсі – Москва чи Захід? Це було б зрозуміло 20 років тому. Але нині вибір зроблено – до Радянського Союзу назад дороги немає.

– Бачите революційні натяки в суспільстві?

– Активно виникають осередки громадянського суспільства. Люди відчувають, що за ними – правда, і рухаються до свідомої демократії. Лідери повинні пам'ятати: відчуття справедливості – це те, на чому може бути виграна дуже велика політична битва.

– Тобто, на низовому рівні українці розвиваються?

– Нам важко знайти загальнонаціональний вибір, орієнтацію. Лише тоді, коли зачіпають засадничі цінності – свободу, справедливість – прокидається щось таке, що може людей згуртувати. Але сподіватися на військовий конфлікт, який нас консолідує, – щонайменше наївно. Українці перебіють одне одного ще до того, як зрозуміють, в який бік стріляти.

Ми живемо у своєму власному малому світі. Але це не так кепсько, як може здатися на перший погляд. Прагнення бути добрим хазяїном – наша національна риса. Воно не зникло навіть, коли нас загнали в колгоспи. Люди навчилися красти, інстинкт свого залишився. Але тепер і відучитися красти – важко.

– Якщо почнуть не дозволяти красти, боротися з корупцією, приберуть пільги – чи не повстануть люди проти цього?

– Ні, бо це виховується з часом. Але європейцеві не спаде на думку проїхати без квитка. А для наших, надто молодих, це здається таким природним, що вони навіть не ставлять собі такого запитання.

Інший приклад: одна моя приятелька купила у Франції черевики. І показала знайомій французенці. А та як крикне: «Що ж ти зробила! Придбала італійські черевики! Це ж наші робочі місця, наша промисло-

вість – французьке треба купувати!»

От цього в українців немає. Колись було в Галичині, з великим кооперативним рухом і гаслом «Свій до свого по своє». Але на Наддніпрянщину воно чомусь не поширилось. На рівні повсякденної поведінки є чимало речей, що віддаляють нас від решти європейців.

– Чому західні сусіди так випередили нас?

– У них вища самосвідомість, вони гуртуються довкола власних національних гасел і проєктів. У нас же це важко здійснити. Але якщо українців порівнювати з центральнотазійськими країнами – Таджикистаном, Туркменією, Узбекистаном, – то буде колосальна різниця на нашу користь. Україна набагато комфортніша для життя і ближча ментально до Заходу. Навіть порівняно з російським середнім рівнем. Бо Москва – це держава в державі.

Якщо не брати до уваги Балтію чи колишній соцтабір, то Україна нині приблизно так само ставиться до Росії, як

– А загальний рівень культури українців?

– Ми досі на горілку й пиво витрачаємо незрівнянно більше, ніж на книжки. Із другого боку, відбувся нещодавно Книжковий форум у Львові.

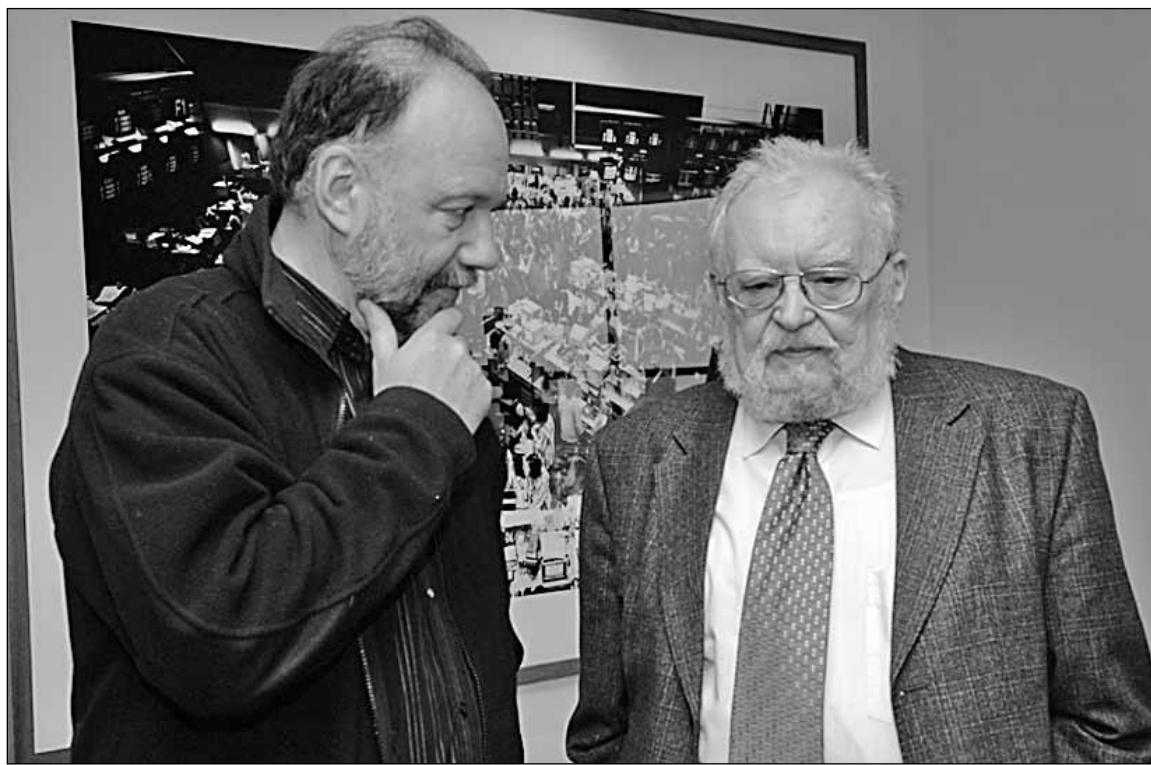
дуже мало. Ми надто переїмаємося скороминущим і забули про вічне. Це впливає на суспільну мораль. Розмови про політику – в кожній марш-руті. А де чути про книжки чи театр?

трібно замислитись про ту велику дистанцію, що відділяє нас одне від одного і від нашої кінечності.

Коли люди просто стають споживачами й живуть у своєму малому світі, сповненому

Професор Попович серед студентів Національної академії державного управління

Мирослав Попович з відомим українським письменником Андрієм Курковим

Чехословаччина 1968 року – до Радянського Союзу. Тому й ставлення росіян до України подвійне. З одного боку, як до власної бунтівної провінції, а з другого – як до чужої, зовсім інакшої країни. Росіяни відчувають: тут є чимало того, чого самі вони не мають.

І нині історична мить – закінчуються 300 років наших підпорядкованих відносин із Москвою. Починається нова доба – як для України, так і для українсько-російських взаємин. У цьому є щось величне, епохальне. Колесо історії робить черговий розворот.

Але Польщі ми суттєво поступаємося. Так само й Литві чи Латвії. Однак важливо, щоб людина в Україні мала вільний вибір і відповідала за свої вчинки. Саме брак відповідальності відділяє нас від європейського способу життя.

За вхід брали по 10 гривень. А я б ще й доплачував, аби лиш туди ходили. Бо телебачення – пустопорожня забавка.

Водночас серйозна література виникає тільки тоді, коли люди мають якісь поважні болячки. Достоевський чи Толстой з'являються там, де життя стає нестерпним. І, не дай Боже, нам так мучитися з власною культурою.

Російська велика тим, що створила великий біль, зробила його невідворотним для людини. Але це отруїло життя росіянам – тепер вони існують не можуть без цього болю.

– Як культура впливає на моральність і відповідальність?

– Інтелектуальна культура – книжки, театри, якісне, професійне кіно – в Європі є відносно масовою, і конкурує з поп-культурою. У нас цього

Раніше про політику можна було говорити лише на кухні – і це перетворювалось на інтелектуальну творчість. Сьогодні такої атмосфери немає, бо все стало дозволене. Хочеш кричати – виходи на вулицю й кричи. Щонайбільше по пиці заробиш.

Щоб була вища загальна культура українців, усе це має перетліти й почати реалізовуватися в зовсім іншій формі. Нині накопичилось дуже багато продуктів розпаду моралі. І сучасній людині, не лише в Україні, доведеться щось із цим робити. Вона живе від сьогодні до зарплати. І не бажав заглядати, що буде за 10 років.

– Як виправити це?

– Усе людське життя – це жертва. Бо всі ми смертні. І відчуття смертності дає усвідомлення трагізму буття. По-

малих задоволень, то трагізм більшає. Його забувають, коли є небезпека, але він вилазить, коли з'являється спокій. Тоді шукають прихистку в коханих, дітях, друзях... Навіть у свійських тваринах.

Я маю собаку. Коли вертаюся з роботи, то пес радісно зустрічає й ходить по хаті за мною, хоч би куди я подався. Ось такого собаку мусить мати кожен. Інакше надходить те, що Сковорода називав «скукою».

Цей трагізм можна відчувати й тоді, коли живемо добре, і тоді, коли кепсько. Я пам'ятаю військовополонених часів німецької окупації. Бачив, як євреїв розстрілювали. Тоді не думають ні про що. Надмір трагедії робить людину тупою. Вона кидається на сирій бурячок, що їй дають за їжу, вириває ботвиння в іншого полоненого. Потрібно знайти баланс, щоб людина могла почуватися щасливою.

– Яким Ви бачите майбутнє України в Європі, завтра – Європи і європейців?

– Тут я залишаюсь оптимістом. Що більша різноманітність, то стабільніша система. Вхідження України до європейського дому збільшить його різноманітність і знизить імовірність занепаду. Ми принесемо багато цікавого, чого вони ще не знають. З іншого боку, немало корисного отримаємо. Але Європа справді потребує свіжої крові.

Якщо українцям вдасться зберегти культуру, цінності й при цьому використати свої матеріальні ресурси, то наші онуки житимуть значно цікавіше й змістовніше за нас.

**Інтерв'ю провели
Ігор Луб'янов,
Людмила Парасківа**

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

Щораз більше оглядачів, експертів та політиків схиляється до того, що українська влада не має наміру підписувати у Вільнюсі угоду про асоціацію й веде курс на провал підписання, яке заплановано на кінець листопада. Про це спершу досить неспішно почали говорити окремі журналісти, потім в ЗМІ було розтиражовано думку заступника директора Центру ім. Разумкова Валерія Чалого, у якій він оцінив перекидання Януковичем відповідальності за помилування Тимошенко, а відповідно подолання останнього бар'єра на дорозі до підписання вільнюської угоди на парламент, як спробу пошуку винного в майбутньому непідписанні й перенесенні підписання на потім. «Це план «Б», про який всі намагаються мовчати», – заявив Чалий. Також Віталій Кличко відкрито звинуватив українську владу у затягуванні даного процесу: «Ми бачимо, що сьогодні українська влада не демонструє готовності виконати всі умови Європи... Якщо Президент Янукович справді прагне євроінтеграції України, а не просто декларує її, він вже давно звільнив би Юлію Тимошенко».

Як стало відомо, представники Партії регіонів підготували список поправок до законопроекту народного депутата Ангеліки Лабунської (позафракційна), що дозволяє экс-прем'єру Юлії Тимошенко виїхати на лікування до Німеччини.

Одна з головних вимог Партії регіонів до законопроекту полягає в тому, що після лікування в'язень повинен повернутися в Україну й відбутися покарання. Відповідні гарантії, за словами регіонала Володимира Олійника, має взяти на себе приймаюча країна, повідомивши про це Україну письмово за місяць до виїзду ув'язненого. Крім цього, в ПР пропонують обмежити перелік статей Кримінального кодексу, за яких ув'язнений зможе виїхати на лікування. Таким чином регіонали, граючись з Європою у «кішки-мишки», намагаються або унеможливити виїзд Юлії Тимошенко на лікування взагалі, або максимально принизити її, і Європу, яка вимагає звільнення незаконно ув'язненої экс-прем'єрки.

Загроза зриву підписання угоди про асоціацію серйозна,

як ніколи, і як виглядає, регіонали не дуже то тим і переймаються. Смішно лише те, що в умовах повної влади коаліції регіоналів-комуністів в Україні представники правлячої партії викидають гроші на те, щоб друкувати в переддень самміту у Вільнюсі замовні статті у підконтрольних ЗМІ й переконувати народ у протилежному – що це опозиція, мовляв, маючи меншість голосів, зірве це підписання, а Тимошенко, сидючи у в'язниці, вирве у Януковича ручку у Вільнюсі і привселюдно її розтопче. Такі замовні матеріали, якими нині переповнена підконтрольна владі преса, можуть переконати у правоті хіба що їх авторів, а ще – забезпечити галочку в партійному бюджеті щодо «донесення лінії партії».

Тим часом, міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заявив, що без звільнення Тимошенко підписання угоди з Україною доведеться відкласти до наступного року.

В. Янукович грає в «кішки-мишки», як з Європою, так і з Росією

ВАРІАНТ «Б» ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА

Регіонали готуються зірвати підписання угоди з Євросоюзом

«Це можливо», – наголосив він, посилаючись на Молдову та Грузію, які у Вільнюсі готуються парафувати, а наступного року підписати аналогічні документи. Отже, ЄС шукає асиметричну відповідь на спроби Януковича зіграти на геополітичному протистоянні Брюсселя та Москви й уникнути виконання раніше взятих зобов'язань.

Перед цим Янукович фактично вийшов із попередніх домовленостей з місією Кокса – Квасневського та замість нібито «погодженого» рішення про звільнення Тимошенко, нехай і шляхом часткового помилування, воліє обмежитися її вивезенням на лікування на правах ув'язненої та з подальшим відбуттям покарання після повернення до України. Окрім цього, вирішення питання навіть у такому форматі було фактично відтерміноване після зриву засідання парламенту 24 жовтня через скандальні поправки до Податкового кодексу, які були сприйняті як загроза для участі у виборах уже наступного за рейтингом опозиційного кандидата в президенти після Тимошенко – Віталія Кличка. Вочевидь, влада пішла на це, сподіваючись на певні домовленості з Путіним спочатку в Мінську, а потім у Сочі.

Наразі представники влади публічно і в унісон заперечують можливість помилування Юлії Володимирівни через «відсутність підстав». Тож фактично є два ймовірних сценарії розвитку подій: або, лишаючись засудженою, вона виїде за кордон на лікування, або й далі сидітиме в Качанівській колонії.

Повторне голосування за законопроект про лікування за кордоном засуджених прогнозують не раніше ніж 7 листопада, тобто за 11 днів до засідання Ради ЄС (18 листопада). Процедура ухвалення закону та його підписання Януковичем може завершитися взагалі напередодні або й після самміту. Не виключено, що в такий спосіб президент розраховує підстрахуватися – ухвалений парламентом документ отримає його підпис лише після того, як європейці поставлять автограф під угодою про асоціацію. В іншому випадку Юлія Володимирівна не покине територію України.

Водночас розвиток подій на російському напрямку свідчить про те, що наразі Янукович не зміг дістати від Путіна бажану пропозицію кредитно-цінових бонусів без зобов'язання вступу до Митного союзу, а тільки в обмін на відмову від асоціації з ЄС. Ані в Мінську, ані в Сочі, де вони провели кількогодінну зустріч тет-а-тет, схоже, жодних домовленостей досягнуто так і не було. А подальші дії Росії, як-от зупинення імпорту українських вагонів та обмеження імпорту м'ясної продукції, виставлення простроченого рахунку за імпортований у серпні газ напередодні ще соліднішого платежу вже за придбаний у жовтні, погроза перевести Україну на авансові платежі за паливо, активізація інформаційної війни тощо, засвідчили, що Кремль орієнтується лише на посилення тиску. Ймовірно, офіційна Москва впевнена: угоду про асоціацію в листопаді підписано не буде, а ситуація в Україні стане такою

критичною, що Київ буде змушений капітулювати. Фінансові проблеми в Україні справді наростають, причому йдеться про їхнє накопичення в дуже стислому часовому проміжку. Так, протягом 30 жовтня-15 листопада уряд та НБУ мають виплатити \$1,6 млрд. зовнішніх боргів, РФ уже порушила питання про погашення боргу за газ, імпортований у серпні, на суму майже \$0,9 млрд. Це не скасовує потреби профінансувати до початку грудня імпорт газу за жовтень – листопад. У зв'язку з початком опалювального сезону виплати становитимуть понад \$1 млрд. щомісяця.

Таким чином, за якихось шість тижнів, до грудня, тобто відразу після Вільнюського самміту, українській владі доведеться знайти для зовнішніх платежів щонайменше 4,5–5 мільярдів доларів. Це за умови, що Газпром таки не висуне вимоги про авансові платежі за паливо. Тоді сума відповідних платежів зростає ще на більш ніж \$1 млрд. Чи буде знайдено можливості компенсації тих витрат за наявності проблем із доступом до міжнародних ринків кредитування? Питання риторичне. А проплата відповідної суми із золотовалютних резервів НБУ означатиме зменшення до позначки нижче ніж \$16–17 млрд. (на кінець вересня вони складали \$21,6 млрд.) навіть без значних інтервенцій на міжбанківському ринку, які, до речі, лише у вересні становили понад \$0,5 млрд. При цьому не варто забувати, що рівень ліквідності резервів НБУ лишається невідомим. Левова частка

його активів перебуває в цінних паперах, які ще потрібно реалізувати.

Зрозуміло, що в такій ситуації відновлення фінансування з боку Міжнародного валютного фонду та міжнародних інституцій буде єдиною можливістю уникнути капітуляції перед Москвою. Певно, тому навіть Микола Азаров, який тривалий час заявляв, що «ми проживемо і без кредитів МВФ», наразі каже про готовність до «розумного компромісу» з цією організацією. Показово, що його заява пролунала після того, як український прем'єр пояснив затримку із соціальними виплатами з бюджету «необхідністю платити по зовнішніх боргах». Утім, у самому Міжнародному валютному фонді оптимізму поки не демонструють. А без підписання угоди про асоціацію відновлення кредитування, вочевидь, годі й очікувати.

В означених умовах погроза не відмовитися, а лише відкласти на три-чотири місяці підписання угоди про асоціацію (а отже, і розблокування співпраці з МВФ), напевно, є спробою знайти асиметричний інструмент тиску на Януковича у відповідь на його потуги грати на геополітичних амбіціях Брюсселя та Москви. Тоді Вікторіві Федоровичу треба буде придумати, як протриматися до весни. Але Євросоюз також ризикує: Кремль може скористатися згаданим часовим лагом, щоб, посиливши тиск, таки змусити Януковича до вірменського сценарію вже взимку. І Україна надовго, можливо, знову на століття, опиниться в лапах російського ведмеда.

Олександр Крамар

В УКРАЇНІ

В. ЯНУКОВИЧ
ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ
НА РЕЖИСЕРА
«ДЕШЕВОЇ ОПЕРЕТКИ»

Влада взяла курс на зрив підписання угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом, але опозиція зробить все, щоб цього не допустити. Про це в ефірі 5 каналу заявила 4 листопада народний депутат від партії УДАР Ірина Геращенко.

За її словами, опозиція демонструє державницьку позицію, голосуючи за всі законопроекти, які необхідні для підписання угоди про асоціацію. При цьому опозиційні фракції беруть активну участь в доопрацюванні низки євроінтеграційних законопроектів, оскільки ті проекти, які пропонує влада, євроінтеграційні лише за назвою.

«Те, як себе поводить влада в питанні виконання вимог для підписання угоди, нагадує дешеву оперетку. Якщо влада була не згодна з тими вимогами, які прописувалися, то вона мала б про це заявити європейським партнерам», – сказала Геращенко. Натомість, за її словами, українська влада пообіцяла виконати всі вимоги.

«Залишилося три тижні до саміт у всі, що відбувається, виглядає непристойно. Дуже смішно звучать заяви представників влади, що навіть без вирішення питання Тимошенко угоду про асоціацію підпишуть», – вважає Геращенко.

Водночас, вона наголосила, що окрім питання Тимошенко, не виконані досі ще два пункти зобов'язань – ухвалення закону про прокуратуру та Виборчого Кодексу. На переконання Геращенко, є всі підстави вважати, що влада взяла курс на зрив євроінтеграції.

«Янукович хоче зробити свої брудні справи руками парламенту. Опозиція не дасть цього зробити», – додала Геращенко.

КОМІТЕТ ВР ПОРАДИВ
ДООПРАЦЮВАТИ ВСІ
ЗАКОНОПРОЕКТИ
СТОСОВНО
Ю.ТИМОШЕНКО

Комітет Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення і правоохоронної діяльності вирішив 6 листопада надіслати на доопрацювання всі 4 законопроекти, що стосуються лікування за кордоном экс-прем'єра Юлії Тимошенко.

Окрім того, ухвалено рішення рекомендувати Раді створити робочу

групу, яка доопрацюватиме вказані законопроекти. Очолить її Геннадій Васильєв.

За рішенням більшості членів комітету, яку представляють провладні депутати, робоча група складатиметься з членів комітету і як базові розглядатиме всі чотири проекти. Більшість відмовилась взяти за основу проект А.Лабунської, як того просив А.Яценюк.

Перед голосуванням щодо спільного проекту лідерів опозиції про амністію Яценюк заявив, що вони знімають свій законопроект на користь проекту Анжелики Лабунської.

Почувши пропозицію, депутати від більшості все одно вирішили направити проект про амністію на доопрацювання.

Під час обговорення проекту Лабунської, автор, представляючи свій проект, наголосила, що рішення по Тимошенко є політичним, а не юридичним, тому вона не може відповідати на юридичні запитання. «Ви кажете, що вам те не так, і те не так (у проектах щодо лікування Тимошенко). Чому ж ви тоді не внесли своє бачення вирішення проблеми. Немає на сьогодні юридичного вирішення проблеми», – зазначила А.Лабунська.

«До саміт у Вільнюсі залишилось дуже мало часу, і якщо ви не підтримаєте такий шлях, тоді вам треба визнати, що ми не готові до європейських цінностей», – звернулася Лабунська до провладних членів комітету.

ЦІНИ НА ГАЗ
ПІДВИЩАТЬ,
ПІЛГІ СКАСУЮТЬ

Президент Віктор Янукович схвалив низку непопулярних рішень, зокрема підвищення тарифів на газ, ліквідацію пільг для населення та бізнесу, ослаблення курсу гривні по відношенню до долара. Такі рішення були ухвалені на спеціальній нараді у президента, яке відбулося після переговорів з Володимиром Путіним.

Одне з ключових рішень – згода президента на значне (до 60%) підвищення тарифів на газ для населення. Але не для всіх споживачів, а для тієї частини, яка споживає понад 3,5 тис. кубометрів газу на рік. Проект нової тарифної сітки вже підготовлено в Національній комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики (НКРЕ).

Крім того, в уряді розроблено цілу програму щодо стабілізації бюджету. Перший пункт: жорстка ревізія податкових пільг для бізнесу, а також закриття офшорних шпарок для бізнесу великого шляхом імплементації ухваленого минулого літа закону про трансферне ціноутворення. Другий пункт: ревізія існуючих соціальних пільг, яка потенційно теж може принести десятки мільярдів гривень економії для держбюджету, але до останнього часу відкладалася через очевидну загрозу для електоральних рейтингів.

Крім того, Янукович дав добро на давно очікуване розширення коридору коливань курсу гривні до долара – верхня його межа визначена на рівні 8,5 гривень за долар.

НА ФОРМАЛЬНІСТЬ
ФОРМАЛЬНІСТЮ

Борг України за поставки російського газу в серпні (за даними на 1 листопада) збільшився за рахунок відсотків на 7,7 млн. доларів – до 890 млн. доларів. «Газпром» нагадав про прострочку у розмірі 6% річних. Більше того, 29 жовтня російський газовий монополіст заявив, що розгляне питання про переведення України на передоплату і що в нього є можливість зробити це негайно. Перед цим голова «Газпрому» Олексій Міллер заявив, що Київ досі не сплатив 882 млн. доларів за поставлений у серпні російський газ, і контракт дозволяє перевести поставки на систему передоплати. Прем'єр-міністр РФ Дмитро Медведєв підтримав цю пропозицію, відзначивши, що, судячи з усього, українська сторона платити не збирається.

У відповідь на таку жорстку позицію Росії віце-прем'єр України Юрій Бойко заявив 2 листопада, що якщо «Газпром» продовжить формально ставитися до відносин з Україною в питаннях газу, Київ припинить страхувати російських колег у питаннях транзиту газу до Європи.

«Якщо буде такий формальний підхід з боку російських колег, ми залишаємо за собою право таким же чином використовувати контракт тільки на закупівлю, і вся повнота відповідальності за транзит газу до Європи з боку російського «Газпрому» буде покладено лише на них. Ми вже їм плече своє не підставимо, тому що якщо буде формальний підхід з їхнього боку, такий же формальний підхід буде і з нашого боку також», – підкреслив Ю.Бойко.

Тим часом, стало відомо, що Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» збирається погасити борг перед російським газовим монополістом «Газпром» за спожитий у серпні газ в обсязі 882 млн. доларів за рахунок стягнення заборгованості з підприємств теплокомуненерго.

НІМЕЧЧИНА
НЕ ВІДПУСТИТЬ
Ю.ТИМОШЕНКО НАЗАД
ДО КОЛОНІЙ ПІСЛЯ
ЛІКУВАННЯ

Якщо українська влада ухвалить рішення про лікування Юлії Тимошенко в Німеччині, уряд Ангели Меркель не погодиться на її передачу назад під охороною українських тюремних наглядачів. Таку думку висловив колишній голова

київського бюро Фонду імені Фрідріха Еберта, німецький політолог Вінфрід Шнайдер-Детерс.

За його словами, пропонуючи лікування Юлії Тимошенко, в Берліні виходили з того, що вона прибуде сюди вільною людиною. «І після одужання Тимошенко Німеччина, напевно, не видасть її Україні для відбування терміну ув'язнення, що залишився, як це передбачено текстом законопроекту про зміни до кримінального та кримінально-процесуального кодексів», – зазначив Шнайдер-Детерс.

Експерт також наголосив, що малоімовірно, щоб німецький уряд надав письмові гарантії того, що Тимошенко не займатиметься політичною діяльністю в Німеччині.

«Якщо ж український парламент ухвалить такий закон, керуючись гаслом «лікування не означає помилування», то можна з упевненістю стверджувати, що він не буде сприйнятий Європейським Союзом як рішення «проблеми Тимошенко», – наголосив німецький політолог.

ЩЕ ОДНА ФАЛЬШИВКА
РЕГІОНАЛІВ

Судово-почеркознавча експертиза підпису народного депутата Ігоря Бриченка здійснена з грубим порушенням нормативних документів і «лише поповнила архів сфальсифікованих матеріалів». Про це йдеться у заяві «Батьківщини», яку поширила прес-служба партії.

І. Бриченко повідомив слідчому, що таку експертизу вважає «безглуздою та недоцільною». «Адже він не заперечує достовірності свого підпису на останній сторінці документу з поправками, але наголошує на тому, що «аркуші, які були всередині, замінені, і в них додано дві сфальшовані поправки, які не вносилися й не розглядалися на комітеті, що чітко зафіксовано стенограмою засідання», – наголошується у заяві.

Йдеться про поправку такого змісту: «В разі, якщо особа має право постійного проживання на території іноземної держави, вона вважається такою, що не проживає в Україні», яку буцімто вніс І.Бриченко. Таким чином, лідер УДАРу Віталій Кличко фактично позбавляється права брати участь у президентській кампанії 2015 року, оскільки у переліку вимог до кандидата у Президенти є пункт про проживання в Україні протягом 10 останніх перед днем виборів років. Пізніше І. Бриченко заявив, що не має стосунку до поправки до Податкового кодексу, що це чергова фальшивка Партії регіонів, яка робить усе можливе й неможливе, аби залишитися при владі.

НА ТЕРНОПІЛЛІ
ВІДНОВИЛИ ПАМ'ЯТНИК
СТЕПАНУ БАНДЕРІ

Пам'ятник Степану Бандері, зруйнований у райцентрі Терещів, що на Тернопільщині відновлено. Про це повідомив голова Терещівської районної ради Василь Попко.

«Пам'ятник Степану Бандері вже відновлено і встановлено на тому

місці, де він стояв раніше. Нині триває реставрація іншого погруддя Степану Бандері, яке було понищено у селі Струсів», – повідомив В. Попко.

Як повідомлялось, наприкінці жовтня вночі невідомі особи скинули з п'єдесталу і понижили два пам'ятники Степану Бандері. Правоохоронці поки що не знайшли хуліганів, які скоїли цей акт вандалізму.

Нагадаємо, у квітні у Львівській області невідомі за одну ніч зруйнували три пам'ятники провідникам УПА – у селі Гордіні Самбірського району, у селі Великосілки Кам'янка-Бузького району та в місті Моршині.

ЛАУРЕАТИ «МОЛОДОСТІ»

У Києві завершив свою роботу 43-й міжнародний кінофестиваль «Молодість». Як повідомили у прес-службі фестивалю, цього року головний приз та сертифікат на 80 тисяч гривень отримав студентський короткометражний фільм «Людська маса» (The Mass of Men) режисера Габрієля Гоше (Велика Британія). Переможцем міжнародного повнометражного конкурсу став фільм «Іло Іло» Ентоні Чена (Сінгапур) – він отримав сертифікат на 2500 доларів США. Спеціальні відзнаки фестивалю здобули стрічки «Хазяї» режисерів Агустіна Тоскано та Езекія Радускі з Аргентини, а також «Торе танцює» Катрін Геббе з Німеччини. Найкращим фільмом міжнародного короткометражного конкурсу стала «Олійна лампа» Гу Вея (Франція). Спеціальні відзнаки в цій категорії здобули: фільм «Ноа» Волтера Вудмена та Патріка Седерберга з Канади та «Свисток» Гжегожа Зарічного з Польщі. Перше місце в

студентському міжнародному конкурсі посів фільм «Мати» Лукаша Остальського (Польща). Спеціальну відзнаку журі «За найкращу акторську гру» отримав Вінсент Крюгер за роль у фільмі «Сонечко» Барбари Отт (Німеччина).

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Приготуйтеся на

"BLACK FRIDAY"

оплачуйте покупки VISA® карткою з Самопомочі
- осядате на %

Тільки один тиждень!

2.95% APR

на 9 місяців

Від **27 листопада** до **4 грудня**

На BCIX закупах із UCIMA видами
VISA® кредит карток Самопомочі

У вас нема VISA® кредит картки
Самопомочі?

Внесіть аплікацію
онлайн!

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спідка

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-326-7504
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-587-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

Selfreliance

Where Your Money Works for You!

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*Відсоток у річному відношенні (APR) стосується перших 9 місяців позички. Після звіту за серпень 2014 р. процентна ставка на несплаченій сумі нараховані за покупки протягом промодійного тижня повертається до звичайної процентної ставки на даній картці. Пропозиція чинна 27 листопада до 4 грудня 2013 р. і може бути припинена без попереднього повідомлення. Залежно від типу картки і вимог, річна процентна ставка на день 30 жовтня 2013 р. є 9.9% на платинових картках, 11.9% на платинових картках зі зворотом готівки або поінтс, 14.9% на Класичних і Класичних під заклад осядностей. За додатковою інфомацією про VISA® кредит картки Самопомочі телефонуйте на безкоштовний №1-888-222-8571.

Full Financial Services

60-ліття Свято-Троїцької парафії Бриджпорта
Божественну літургію очолить
Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет
HOLY TRINITY UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
99 York St., Bridgeport, CT

ПРОГРАМА ВІЗИТУ
Святійшого Патріарха Філарета

9 листопада

17:00 – Панахида за жертвами Голодомору за адресою: 635 Broad Street Clifton, NJ 07013.
 17:30 – Поминальний обід в залі Свято-Вознесенської парафії м. Кліфтон NJ.

10 листопада

9:30 – Зустріч Святійшого Патріарха біля Свято-Троїцького храму м. Бриджпорт.
 10:00 – Святкова Божественна літургія.
 12:30 – Святковий бенкет на честь Святійшого Патріарха.

Вступ \$50; діти – безкоштовно (кількість квитків обмежена).
 Запрошуємо всіх представників церковних і світських організацій та бажаючих взяти участь у святкуванні 60-ліття Свято-Троїцької парафії м. Бриджпорт

За довідками звертатися:
 Прот.Олександр Двінятін
 Тел:440-231-1851

Голова Парафіальної Управи Іван Данч
 Тел:203-940-3732

— 2014 —
Celebrating the Bicentennial of Taras Shevchenko's birth
OPEN CALL

**UKRAINIAN
INSTITUTE**
**ESSAY
CONTEST**

Contest Theme:

**TARAS
SHEVCHENKO**
 WHY DOES HE MATTER TODAY?

Open to all youth ages 14-21

1ST PRIZE: \$3,000
TOTAL PRIZE MONEY: \$9,000
ENTRY DEADLINE: JANUARY 31, 2014

For details on the contest, visit www.ukrainianinstitute.org

UKRAINIAN INSTITUTE OF AMERICA
 2 East 79th Street, New York, NY 10075
 Tel: 212-288-8660 • www.ukrainianinstitute.org

SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION

САМОПОМІЧ (Н.Дж.)
Федеральна Кредитна Співка

PRINCIPAL OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

BOTANY VILLAGE OFFICE
237 DAYTON AVE.
CLIFTON, NJ 07011
(973) 772-0620

Toll Free:
1-888-BANK UKE
www.bankuke.com

Business Loans from	4.50% APR*
Car Loans from	0.99% APR*
Second Mortgage Fixed from	3.00% APR*
up to \$150,000 No closing costs	
Please contact our loan department 973-471-0700, ext. 17 or 20 * Rates are effective May 20, 2013 and are subject to change without notice.	

У ГРОМАДІ

ПОЛОТНА,
ЯКИХ НІКОЛИ НЕ БУЛО

Унікальну колекцію картин українських художників, присвячених темі Голодомору, зібрав американський колекціонер Морган Вільямс, голова Америко-української бізнесової ради. У нього немає жодних українських коренів, фактично всі його предки з Уельсу, але часто буваючи в Україні за програмою уряду США з сільськогосподарського розвитку, він почав вивчати українську історію й дізнався про страшливий голод в Україні – житниці Європи, про який журналістам заборонялося повідомляти, фотографам не дозволялося робити знімки, письменникам не вільно було згадувати в книжках. Так з'явилася мистецька збірка, якій він дав назву «Полотна, яких ніколи не було». Як не було, за офіційною пропагандою, й самого предмета – штучного голоду, що забрав мільйони й мільйони людських життів у самому центрі Європи.

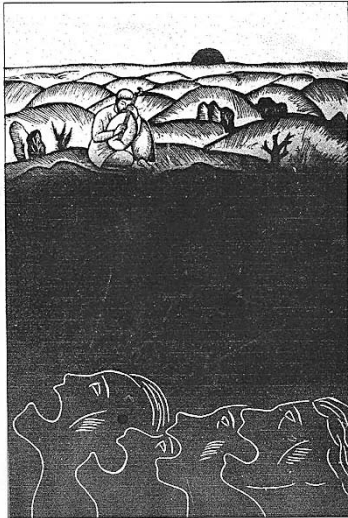
У «помаранчеві» часи твори з його приватної колекції ек-

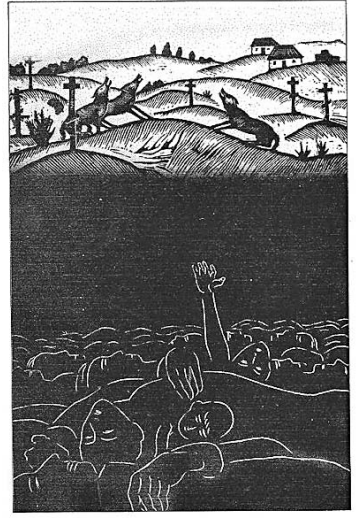
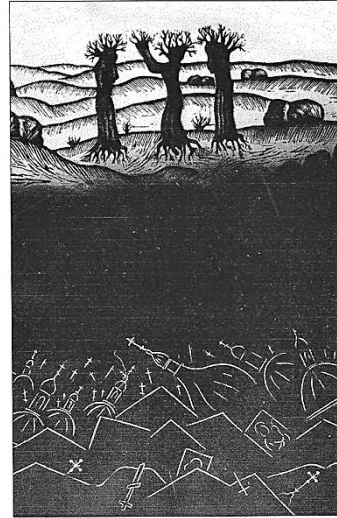
Триптих Михайла Барабаша «Голодомор-1933», Львів, 1988 р.

понувалися в Українському домі в Києві.

ЗЛОЧИН. КАРА. БІЛЬ.

Одна з робіт з колекції Морган Вільямса

Утворчому доробку львівського художника Михайла Барабаша, який живе тепер у Нью-Йорку, є триптих «Голодомор-1933», виконаний ще в 1988 році в техніці ліногравюри. Свого часу він експонувався на трьох виставках в Україні: в березні 1989-го року – у Будинку художника в Києві, квітні 1989-го – Львівській обласній картинній галереї, жовтні-листопаді 1990-го – на Міжнародній виставці графіки «Інтердрук-90» у Львові.

«Якось до мене в майстерню завітав земляк, з яким ра-

зом вчилися в школі. Він був компартійним працівником. Поглянувши на роботи, з пересторогою порадив краще їх нікому не показувати, бо, мовляв, ще не час. Але я відважився і дав на виставку, – згадує Михайло Барабаш. – Львівське телебачення так само наважилось й, розповідаючи про обласну виставку, показало мої праці про Голодомор 1932-1933 років на всю область. Запам'яталася завершальна фраза репортера: «Не будемо судити про фахову вартість цих робіт, але тема

заслужує нашої уваги...» Це був 1989-й рік».

Назви робіт триптиху автор узяв з поезії Тараса Шевченка – рядки, на його думку, актуальні й сьогодні: «О, Боже мій милий, як тяжко жити на світі, а хочеться жити», «Схаменіться! Будьте люди», «А історія!.. Поема вольного народу»...

Оглянути ці праці Михайла Барабаша можна буде на авторській виставці в Нью-Йорку в березні наступного року, яку автор готує з нагоди 200-ліття від дня народження Т. Шевченка.

80-ЛІТТЯ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ
В УКРАЇНІ: ПАМ'ЯТАЄМО!

Катедральний собор Святого Патрика
51 Street and 5-th Ave,
New York, 10022
www.saintpatrickscathedral.org

**23 листопада, субота,
1:00 год. по полудні**

Соборна панахида за невинно убієнними жертвами Голодомору-геноциду 1932-1933 років. Після Служби Божої заплановано ходу пам'яті до Постійного представництва Російської Федерації при ООН, що на 67-й вулиці в Нью-Йорку.

Український музей у Нью-Йорку
222 East 6th Street
New York, NY 10003
Тел: (212)228-0110
www.ukrainianmuseum.org

20 жовтня-29 грудня.

Відкрито виставки: «Віддайте хліб щоденний... Голодомор: тоталітарне вирішення», в якій через оригінальні експонати – фотографії, офіційні документи, свідчення очевидців та інший архівний матеріал розкриваються всі сторо-

ни жакливі трагедії 1932-1933 років, та «Вічна пам'ять» - збірка творів Лідії Боднар-Балагутрак, яка представляє Голодомор та інші трагічні сторінки історії України очима відомої мисткині українського походження.

А також виставка «Пропаганда і лозунги: Політичний плакат у Радянській Україні, 1919-1921». Представлено 28 оригінальних плакатів (27 з яких подарували для постійної колекції музею д-р Юрій Рибак та Анна Ортинська), які розповідають про політичні реалії того часу, що стоять за пропагандистськими прийомами. Жаклива іронія цієї пропаганди полягає в тому, що найчастіше її адресовано українським селянам – з вимогою віддати на справу революції останню зернину.

**П'ятниця, 15 листопада,
7:00 год. вечора.**

Письменниця Андреа Халу-па проведе презентацію «Уроки «Колгоспу тварин» про свою книжку Orwell and the Refugees: The Untold Story of Animal Farm (Орвелл та біженці: нерозказана історія «Колгоспу тварин»), що вийшла друком цього року. Антирадянська сатира Джорджа Орвелла Animal Farm писалася тоді, коли Сталін ще був потрібний Заходу в боротьбі з Гітлером, і багато хто з провідних західних інтелектуалів ще вірив в російську революцію. У 1945 році, коли вона вийшла друком, Ігор Шевченко

(1922-2010), видатний візантолог, професор візантійської історії та літератури Інституту Дамбартон-Оукс Гарвардського університету був одним з десятків тисяч українських політичних втікачів. Він відразу зрозумів політичне значення книжки й переклав її українською мовою для розповсюдження в таборах для переміщених осіб в Німеччині та Австрії. З 5 тисяч примірників накладу було роздано тільки 2 тисячі; решту, побачивши в них антисталінську пропаганду, конфіскували й передали радянським владним органам для знищення американські військові начальники. Вуйко Андреї Халу-пи, тоді ще підліток, зміг винести книжечку з табору і привіз її з собою до Америки. Оповідь Андреї Халу-пи охоплює історію іммігрантів від Голодомору (1932-1933 роки) і сталінських репресій кінця 1930-х до перебування в таборах для переміщених осіб під час і після війни.

Український Інститут Америки
2 East 79th Street,
New York, 10075
Тел: (212) 288-8660
www.ukrainianinstitute.org

29 жовтня-14 листопада. Виставка «HOLODOMOR 1932-1933».

6 листопада – Імпреза пам'яті з нагоди 80-ліття цієї трагічної дати, в якій візьмуть участь провідні науковці, дослідники, експерти, а також свідки, які пережили Голодомор.

Будинок Українських Державницьких Організацій
Second Avenue, 2nd Floor
New York, NY 10003

**Субота, 16 листопада,
о 5:00 год. вечора.**

Американський український громадський комітет Нью-Йорку запрошує на вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років. Поминальне слово виголосить Геннадій Іванушенко, український історик, співзасновник і член вченої ради Центру досліджень визвольного руху, директор державного архіву Сумської області 2005-2010 років.

Відбудеться прем'єра фільму «Костянтин Бокан – один з 10 000 000 жертв» про життя і смерть молодого українця під час Голодомору 1932-1933 років.

Чикаго, штат Іллінойс
Ukrainian National Museum
2249 W Superior Street
Chicago, IL 60612
Тел: (312) 421-8020
www.ukrainiannationalmuseum.org

**П'ятниця, 1 листопада,
7:00 год. вечора.**
Відкриття виставки «In Memory of the Victims: Genocide in Ukraine 1932-1933».

Ukrainian Institute of Modern Art
2320 W Chicago Ave
Chicago, IL 60622
(773) 227-5522
www.uima-chicago.org

4 жовтня - 1 грудня, 2013 р.
Виставка «Artists Respond to Genocide».

St. Nicholas Ukrainian Catholic Cathedral
2238 W. Rice Street
Chicago, IL 60622

**16 листопада, субота,
о 1:00 год. по полудні:**
REQUIEM/MEMORIAL: «80th Anniversary of the Ukrainian Genocide».

Спільна Служба Божа патріарха Руси-України (УПЦ Київського патріархату) Філарета та пароха о. Річарда Семінака.

Філадельфія, штат Пенсильванія
Дзвін Свободи
People's Square
5th & Market Streets
Philadelphia, PA 19106

**17 листопада, неділя,
о 1:00 год. по полудні**
Маніфестація й інсценізація біля Дзвону Свободи.

Українська католицька кате-дра Непорочного зачаття.
830 North Franklin Street,
Philadelphia, PA 19123
Тел: (215)663-1166

**17 листопада, неділя,
о 3:00 год. по полудні**
Жалобна панахида й вшанування пам'яті жертв Голодомору-Геноциду 1932-1933 рр.

У ГРОМАДІ

Американська організація боротьби з антисемітизмом – Антидифамаційна ліга (Anti-Defamation League, ADL) – посмертно нагородила митрополита Андрея Шептицького відзнакою Яна Карського за відвагу та героїзм у порятунку євреїв в часи Другої світової війни.

Церемонія вручення нагороди відбулася 1 листопада в Grand Hyatt Hotel у Нью-Йорку на ювілейній зустрічі ADL, приуроченій 100-літтю заснування цієї організації, яка утворилася з бажання 100 лідерів світу «створити світ без ненависті».

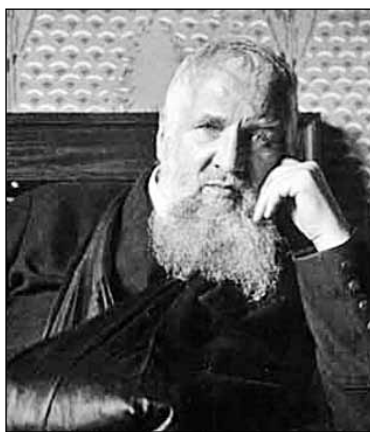
Повна назва цієї відзнаки – Jan Karski Courage to Care Award – нагорода імені Яна Карського за «Відвагу допомоги». Антидифамаційна

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ І ЗАПОВІДЬ «НЕ УБИЙ!»

ліга встановила її в 1987 року, а в 2011-му присвоїла їй ім'я польського дипломата Яна Карського, який дав Заходу одне з перших свідчень про винищення євреїв нацистами.

Посмертну відзнаку отримав внучатий племінник владики Андрея професор Ежи Вейман, який у зверненні вдячності, зокрема, сказав: «Головним прагненням Андрея Шептицького як Божої людини було нести людям розраду й рятувати їх, незалежно від національності та походження».

ADL відзначила «сміливі зусилля» Андрея Шептицького задля порятунку українських євреїв, адже митрополит надавав їм фальшиві документи та притулок у часи, коли за такі дії карали смертю. «Можна лише здогадуватись, скільки невинних життів було врятовано завдяки

Митрополит Андрей Шептицький

зусиллям цієї небайдужої людини», – сказав Абрагам Фоксман, національний директор Антидифамаційної ліги, який пережив Голокост.

Антидифамаційна ліга нагадала, що митрополит Андрей Шептицький прямо виступав проти переслідувань євреїв у своїх проповідях і безпосередньо у зверненнях до нацистського керівництва.

Він, зокрема, написав лист керівникові СС Генріхові Гімлеру, протестуючи проти масових убивств євреїв. А його пастирське послання «Не убий», що заклиало не йти на «політичні вбивства», зачитували в кожній церкві. За словами Абрагама Фоксмана, Андрей Шептицький рятував євреїв не тільки особисто, а й опосередковано, завдяки своїй твердій моральній позиції, яка впливала на вчинки інших людей. «Український націоналізм Андрея Шептицького, націоналізм співчуття й навіть любові до єврейських сусідів – це той націоналізм, який євреї

всього світу приймають і підтримують», – наголосив він.

На церемонії нагородження також був присутній Павло Хомницький, єпископ Стамбульської єпархії Української католицької церкви (штат Конектикут). Він передав послання глави УГКЦ Святослава Шевчука, який щиро схвалив відзначення владики Андрея Шептицького. «Із трясовини війни, ненависті, нетерпимості й смерті, з глибини цього мовчання й темряви виходило дуже мало світла – голосів розуму, терпимості й людяності, – сказав єпископ Павло Хомницький. – Але в особі митрополита Андрея Шептицького ми мали дуже яскравий промінь надії, потужний голос розуму та людяності».

Вл. інф.

31 жовтня осередок Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Філадельфії під головуванням д-ра Олександра Лужницького та Релігійне Товариство українців-католиків «Свята Софія» в США на чолі з академіком Леонідом Рудницьким провели «круглий стіл», приурочений 100-літтю заснування першої української католицької єпархії в США.

23 травня 1913 року, після довгих років старань з боку русинських греко-католиків США, Апостольська столиця видала папську буллу, в якій йшлося про офіційне заснування першої Української католицької єпархії в цій країні. Наголошуючи на важливості відзначення 100-ліття створення першої єпархії УГКЦ в Америці, д-р Олександр Лужницький представив присутнім світліни та документи, тісно пов'язані зі створенням відповідних церковних структур на терені США, адже на час проголошення булли, яку можна вважати хрещенням Української католицької церкви в цій країні, тут вже діяли всі необхідні єпархіальні чинники на чолі з преосвященним Сотером Ортинським, ЧСВВ (1866-1916 рр.).

100 РОКІВ СЛУЖІННЯ БОГОВІ Й УКРАЇНІ

Головний доповідач о. митрат Іван Терлецький, парох церкви Святих Петра і Павла в Ансонії (штат Нью-Йорк), окреслив історичне тло та події, які передували та зумовили видання папського декрету. Він, зокрема, проаналізував релігійно-етнічні особливості першої еміграції русинів до США, які від перших днів свого нового поселення докладали всіх зусиль, аби отримати відповідну пастирську опіку. Починаючи від призначення першого душпастиря о. Івана Волянського (1857-1924 рр.), який прибув до Шенандоа (штат Пенсильванія) в 1884 році, й до офіційного призначення Сотера Ортинського 14 червня 1907 року, русини активно створювали парафії, відкривали вечірні школи, засновували часописи, регулярно надсилаючи телеграми до Апостольської столиці з проханням виокремити греко-католицькі громади з-під опіки латинських єпископів та надати їм автономію під проводом свого ієрарха. На превеликий жаль, призначення владики Ортинського було, радше, титулярне: позбавлений єпископської влади, він юрисдикційно був і далі залежний від

Доповідає о. Іван Терлецький

римо-католицького єпископа. Як відомо, латинська ієрархія всіляко обмежувала, а навіть принижувала діяльність греко-католицької церкви: зокрема, священникам було заборонено проводити таїнство миропомазання; до служіння в США приймали лише неодружене духовенство; владики Ортинський був зобов'язаний звітувати про свою

діяльність перед локальним латинським єпископом.

Попри ці зовнішні труднощі, внутрішні міжусобиці між галицькими та підкарпатськими русинами, зростаючий вплив москвофільства перед Першою світовою війною, Сотер Ортинський вів активну пастирську діяльність. Таким чином, на момент проголошення декрету «Cum episcopis», що його видала Конгрегація віри 17 серпня 1914 року як додаток до булли 1913 року, на території єпархії вже діяло 11 деканатів, було завершено формування Консистоїї та усіх відділів Канцелярії, виходив друкований орган «Єпархіальний вісник». На час смерті владики Сотера Ортинського 24 березня 1916 року, єпархія нараховувала 500 тисяч душ вірних, опіку над якими несли 155 священників у 152 парафіях, а у вечірніх школах українознавства навчалось 11 тисяч учнів.

На жаль, поділ між «підавстрійськими» та «підмадярськими» русинами так і не було подолано, всі зусилля об'єднати громаду під опікою одного єпископа видалися марними і вже 1924 року в Америці

було призначено двох єпископів візантійського обряду: преосвященного Костянтина Богачевського (1884-1961 рр.) для українців Галичини та преосвященного Василя Такача (1879-1948 рр.) – для закарпатських русинів.

Підсумовуючи, о. Терлецький зазначив, що заснування першої єпархії УГКЦ в США 28 травня 1913 року було неабияким прецедентом для католицької церкви в Америці, адже в її лоні не лише з'явилася церква візантійського обряду, але й відчинила двері іншим східним католицьким церквам, 18 єпархій яких сьогодні діють на території Сполучених Штатів.

Доповнюючи отця Терлецького, довголітній редактор часопису «Америка» Осип Рожка зупинився на історичних передумовах утворення двох єпархій для русинів в США, на випробуваннях, через які довелося перейти Мукачівській єпархії під тиском мадяризації, на стражденній долі владики Ортинського, якого активно намагалися дискредитувати представники промадярської течії і який завжди знаходився на позиції меншвартості в очах латинської ієрархії.

Прес-служба Товариства «Свята Софія»

СФУЖО – ЗА РІВНІСТЬ ЖІНОК

16 жовтня Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) взяла участь у парламентських слуханнях у Верховній Раді України на тему: «Забезпечення рівних можливостей жінок та чоловіків. Проблеми та дієві механізми їхнього вирішення».

Учась Олександри Фарими, представниці СФУЖО, у парламентських слуханнях стала доброю нагодою ознайомити присутніх та українську громадськість (засідання транслювалось у прямому ефірі українського телебачення) з діяльністю Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Вона, зокрема, підкреслила, що основна місія СФУЖО полягає у відстоюванні гідності й недоторканості жінок в Україні та українських жінок у емігрантських громадах при дотриманні міжнародних стандартів прав людини, підвищення громадської обізнаності з проблемами та по-

рушеннями, збереження української мови і культури, виховання свідомості української ідентичності, пропагування правдивої історії України та українських сімейних і соціальних традицій, а також спрямування зусиль на підтримку розвитку в незалежній Україні стабільної демократії при повазі до верховенства закону. О.Фарима також висловила стурбованість тим, що політика в Україні традиційно вважається чоловічою сферою впливу. Зокрема, серед 442 народних депутатів

7-го скликання тільки 42 жінки, тобто менше 10 відсотків. Але при цьому третину всіх законодавчих ініціатив до Верховної Ради подають саме жінки.

Представниця СФУЖО внесла низку пропозицій, серед яких вдосконалення законодавства у сфері гендерної рівності в Україні, зростання участі жінок у суспільно-політичному житті країни, їхнього представництва у бізнесі та органах державної влади всіх рівнів. Виступ Олександри Фарими було сприйнято позитивно й з вдячністю за нагоду ознайомитись з діяльністю СФУЖО.

О.Фарима також мала нагоду ознайомитись з роботою багатьох громадських організацій України та налагодити особисті контакти для співпраці в майбутньому.

Детальнішу інформацію можна отримати в канцелярії СФУЖО за тел.: (416) 546-2491 або електронною адресою: wfuwo@rogers.com

Прес-служба СФУЖО

ЛАУРЕАТИ ФОНДУ ВОЛЯНИКІВ-ШВАБІНСЬКИХ

Журі Фондації Українського Вільного Університету (ВУВ) в Нью-Йорку, очолюване академіком Національної Академії Наук України Леонідом Рудницьким, визначило лауреатів конкурсу україністики Фонду Воляників-Швабінських за 2011-2012 роки.

Серед переможців – Михайло Слабошпицький (за книгу «Що записано в книгу життя. Михайло Коцюбинський та інші», Сергій Козак («Українські вісті в Європі та Америці (1945-2000). Том I: 1945-1967, Том II: 1968-2000»), Наталка Поклад («Голос крики. Поезії»).

Урочисте вшанування лауреатів і вручення премій відбудеться 14 листопада в Львівському національному університеті імені Івана Франка.

До 1 жовтня 2014 року журі конкурсу приймає до розгляду твори, що вийшли друком у 2013 році й запрошує надсилати по одному примірнику проф.Тарасу Сали-

зі або проф. Анатолію Карасю на адресу Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, кім. 312 (316). 79000 м. Львів) та до Фондації ВУВ: Ukrainian Free University Foundation, PO Box 1028, New York, NY 10276 USA.

До надісланих книжок прохання долучити коротку біографію автора з його повною адресою (у тому числі – номер телефону та електронну адресу).

Прес-служба Фондації ВУВ

ЛЮДИ І ДОЛІ

Український Бавнд-Брук не лише забирає з собою таємниці у вічність, а й оприлюднює їх. Минулої весни, в поминальну неділю, зайшовши до бібліотеки Консistorії Української православної церкви в США, помітила цілий стелаж видань, які пропонувалося купити всього по долару за книгу. Вибравши мемуари Євгена Чикаленка, «Доктора Серафікуса» Віктора Домонтовича, спіткнулася об спогади Віктора Кравченка 1948 року видання... Згадалося, як Петро Борисів, голова об'єднання українців, що працюють в голівудській індустрії, в ющенківські часи розповідав, що в Голівуді незабаром зніматимуть фільм про український Голодомор. Для Петра Борисіва ця тема мала особистісне звучання, бо той страхотливий сталінський молох викосив увесь його харківський рід. Зніматимуть фільм, розповів тоді він майже пошепки, за спогадами Віктора Кравченка. Й, зрозумівши, що я не знаю, про кого йдеться, присоромив: «Як, ти не знаєш, хто такий Віктор Кравченко?!» У відповідь я промимрила щось на кшталт, що багато чого не знаю, тим паче, якщо йдеться про Голівуд...

рівних посадах у Донбасі, Сибіру, Москві, в тому числі головою департаменту Раднаркому. Приятель Леоніда Брежнєва, навчався разом з ним у Дніпродзержинському металургійному інституті. Під час Другої світової війни – капітан Червоної армії. Наприкінці 1940-х років – член закупівельної комісії СРСР у Вашингтоні. 4 квітня 1944 року не з'явився на службу, деякий час переховувався від радянських спецслужб, а потім попросив політичного притулку в США, за що був оголошений у СРСР «ізмєнником родіни». Жив під псевдонімом. Став відомим у світі після публікації своїх мемуарів «I Chose Freedom» («Я вибрав волю»), перекладених 22 мовами. Книга відразу ж стала бестселлером, у ній йшлося про злочини сталінського режиму, зокрема про Голодомор-геноцид 1932-1933 років, систему ГУЛАГу, співпрацю Сталіна з Гітлером...

Американський посол в СРСР Джозеф Дейвіс звернувся до президента Франкліна Рузвельта з персональним проханням Сталіна негайно видати Кравченка й повернути його назад до СРСР. Американська офіційна влада майже була готова це зробити, але втрутилася... комуністична партія Франції.

Віктор Кравченко під час виступу на «процесі століття». Париж, 1949 р.

ЗАЛИШЕНЕЦЬ

ХТО ТАКИЙ ВІКТОР КРАВЧЕНКО?

«Американець, напевне, того не міг би зрозуміти, що для підданого тоталітарного режиму немає злочину страшнішого – і щодо своїх ускладнень, і щодо своїх наслідків – як оцей мій. Це був найбільший акт відступництва від земного бога, знак Каїна на чолі... Причин для такого вчинку зверху не видно. Їх треба шукати глибоко всередині, в осередку істоти людини...» – так розмірковував радянський

урядовець, без п'яти хвилин глава торгівельної місії СРСР у США, коли 2 квітня 1944 року о 3-й годині ранку швидкий потяг з Вашингтону в'їздив на залізничну станцію в Нью-Йорку.

А наступного дня всі американські газети, включно з New York Times, вийдуть із сенсаційною новиною на першій сторінці: «Радянський урядовець вирішив залишитись на Заході!»

«Радянський урядовець» – це Віктор Андрійович Кравченко, радянський компартійний діяч і високопосадовець. Народився він 11 жовтня 1905 року в Катеринославі (нині Дніпропетровськ). Металург за освітою. Член ВКП(б) з 1929 року. Працював на ке-

Книга Віктора Кравченка «Я вибрав волю», яка побачила світ в 1946 році й відразу ж була перекладена 22 мовами світу

Французька комуністична газета Les Lettres Francaises звинуватила Кравченка в оббріхуванні Сталіна й радянської влади, й він подав на цю газету позов до суду про наклеп. Судовий процес у Парижі тривав два місяці (від 24 січня до 22 березня 1949 року) й був названий «процесом століття».

«ПРОЦЕС СТОЛІТТЯ»

«Народ моєї країни знаходиться в кігтях поліційної держави. Він не в змозі переказати світові своїх поглядів, своїх надій, своєї розпачі. Маючи нагоду говорити замість них, я допомагаю в малій мірі остерегти світ перед самодурством – виявити перед світом правдиве лице кремлівської диктатури...», – заявив Віктор Кравченко на судовому процесі в Парижі. На ньому давали свідчення сотні свідків: з боку позивача виступали колишні в'язні ГУЛАГу, що вижили у радянських концтаборах, зокрема Маргарет Бубер-Нейман, вдова Гайнса Неймана, що утримувався в концтаборі в СРСР і був виданий радянськими комуністами гестапо, яке направило його до концтабору Равенсбрюк, льотчик легендарної ескадрильї «Нормандія-Неман» Андре Моне...

З радянського боку привезли до Парижу як свідків генерального прокурора СРСР Руденка, колишнього секретаря Дніпропетровського обкому партії й колишню дружину «ізмєнника родіни»...

На тому антисталінському процесі вперше на весь світ пролунала правда про Голодомор в Україні – Віктор Кравченко навів слова секретаря Дніпропетровського обкому партії Михайла Хатаєвича, який сказав йому в 1933 році: «Жнива 1933-го були випробуванням нашої сили та їхнього терпіння. Потрібен був голод, щоб показати їм, хто тут господар. Це коштувало мільйонів життів, але колгоспна система тепер залишиться назавжди. Ми виграли цю війну...»

Парижський процес Віктора Кравченка став першою міжнародною трибуною, з якої на всю планету пролунала правда про український Голодомор. Причому це була правда з перших уст, тому що Віктор Кравченко як член ВКП(б) також був посланий партією більшовиків на село проводити колективізацію.

«Першою дивідендою колективізації була смерть (тут і скрізь в цитуваннях зберігається орфографія й стилістика автора – К.К.). Хоч ані слова не писали в часописах про голод, що шалів в південній Росії й Середній Азії,

всі знали, але називали це «проти-советськими поголосками», хоч знали, що це тверді факти. – пише Кравченко в книзі «Я вибрав волю». – У Дніпропетровську було повно вмираючих з голоду селян. А тому, що голод цей зійшовся з тріомфальним закінченням першої п'ятирічки за чотири роки, преса захлистувалася, виставляючи істерично «наші досягнення». Але голосна пропаганда не могла задушити стогону сотень, тисяч умираючих з голоду...»

Ось як згадує колишній більшовик Віктор Кравченко, як їх з товаришем по партії відрядили «допомагати проводили колективізацію» в селах Катеринославщини: «Під вечір прибули ми до великого села Петрово. Скрізь мертва тиша. «Поїли всіх собак, тому так тихо, – пояснює селянин, що вів нас до політичного відділу. – А люди не ходять, бо не мають уже сили»... По побаченні з начальником політичного відділу нас завели до хати на нічліг. Близько каганець. Господиня – молода селянка з рисами лица, немов маска живучої смерті. У кутку на вузькій тапчані лежало двоє дітей, так тихо, немов неживі. Тільки очі зраджували, що в їхніх тілах ще є дух.

– А де ваш муж? – питаю.

– Не знаю, був арештований, мабуть, кудись заслали, як і мого батька і мого брата. А нас лишили тут умирати з голоду... Ми вже поїли все, що попало під руки: собак, котів, мишей... І кору з дерева ми вже з'їли, і кінський гній з'їли...

Пішли ми в село. І знову нас вдарила гробова тиша. Підійшли до майдану, що служив колись, очевидно, для торгу. На землі лежали трупи: чоловіки, жінки й діти, прикриті тоненькою версткою гнійної соломи. Начислив я їх сімнадцять. Над'їхав віз і на нього зачали скидати трупи, як дрова...

Після таких оприлюднень на «ізмненік родіні» Кравченка були спущені всі «пригодовані пси» світової комуністичної преси. Англійські комуністи називали свідчення В.Кравченка «брудним наклепом на СРСР». У французькій комуністичній пресі з'явилася стаття, підписана псевдонімом, про те, що «Кравченко – це несусвітній п'яниця, який втік на Захід й там переховується, тому що програв у карти велику суму державних грошей». Газета американських комуністів Daily Worker вийшла із заголовком-«шапкою»: «Справа одного дезертира: Гітлер кличе своїх останніх запасних!»

На самому ж процесі почався справжній канкан сталінських маріонеток: проти «радянського зрадника» свідчили видатний фізик Фредерік Жоліо-Кюрі, архієпископ Кентерберійський Х.Джонсон, популярний журналіст П.Деке... Більше всіх обурювався письменник Жан-Поль-Сартр, який у відповідь на звинувачення Кравченком сталінізму істерично вигукнув у залі: «Нехай живе великий Сталін! Комунізм

– така штука, що заради нього варто пройти через пекло!»

Але незважаючи на гучні імена, які або через недолугість, або за великі гроші прославляли Сталіна та його лад, ідеологічну баталію на «процесі століття» Віктор Кравченко виграв, йому навіть виплатили символічну компенсацію, але його приватне життя стало нестерпним. Насамперед постраждала численна рідня, яка залишилася в СРСР: тридцять (!) його далеких і близьких рідних, серед яких батько й мати, було заарештовано, вбито або ув'язнено в концтаборах ГУЛАГу.

Ентоні та Ендрю Ерлі-Кравченки під час побачення зі своїм «tato»

У США ж МГБ (так тоді називалося КГБ) приставило до Кравченка цілодобових «топтунів» – так називали агентів, які вели стеження.

«Советській розвідці в Нью-Йорку не було трудно відшукати місце мого перебування. Кілька разів міняв я місце свого побуту й свої псевдоніми. Бувало, що вже себе потішав, що їх висмикнувся, але незадовго знову бачив тих самих людей навпроти свого тимчасового помешкання. І знову треба було злітати в долину, замовляти таксіку, втікати спереди очей своїх невідступних «тілоохоронців»... Щоб відірватися бодай на годину від цієї розриваючої нерви уваги, я прийняв запрошення одних моїх товаришів з одного середньо-західного міста прибути до них на відпочинок... Мої приятелі були не з похлихливих – господар лягав щовечора з сокирою під подушкою – одинокою зброєю, яка була в хаті... Жив я тоді з почуттям, що я знову в СРСР, а не у вільних Сполучених Штатах...»

«SEARCHING FOR TATO»

Була у Віктора Кравченка ще одна таємниця. Працюючи над книгою, він познайомився із Синтією Кузер, «бунтарською донькою капіталізму», «роковою жінкою», як називали її світські хронікери. Вродлива, інтелігентна, безтурботна наслідниця мільйонних маєтків, вона виросла в одному із замків Північного Нью-Джерсі, розмовляла 8 іноземними мовами

й легко зачаровувала найстатніших і найвпливовіших чоловіків світу. Серед її коханців були відомий гангстер Чарльз Лучіано, знаменитий іспанський матадор Маталет, всемогутній глава General Motors Альфред Слоан... Але вона вибрала колишнього радянського урядовця, який ледь-ледь розмовляв по-англійськи й ім'я якого майже рік не сходило з перших шпальт світової преси. Почуття, яке спалахнуло між Синтією й Віктором, було настільки шаленим, що незабаром у них народилося двоє позашлюбних синів – Ентоні й Ендрю.

Синтія Кузер та Віктор Кравченко

Перечитавши сповідь Віктора Кравченка, мені захотілося знайти когось із його американської родини. Синтії й Ентоні вже немає на цьому світі, а от молодший син Ендрю живе й досі в Каліфорнії, в Західному Беверлі-гілліс, та багато часу проводить на своєму родовому ранчо в Аризоні.

– Ми були дітьми без батька й носили прізвище Ерл, – згадує Ендрю Кравченко. – У ранні 1950-ті, пам'ятаю, прогулюючись верхи на конях на нашому ранчо в Аризоні, ми з братом, часто вдивлялись в одну й ту саму вершину – нам, малим, тоді здавалося, що одного дня саме з-за неї має з'явитися наш Daddy. «Хто наш Daddy?» – не раз і не два запитували ми маму, але всі її відповіді заплутували нас ще більше.

Найбільшою радістю було, коли раз на рік до маєтку Ерлів під'їздили місцеві ковбої й відвозили хлопців з мамою, нянькою, собакою й багатьма валізами за 27 кілометрів до залізничної станції, з якої потяг прямував до Нью-Йорка. «Це був щасливий, але дуже утаємничений час, – згадує Ендрю. – Зупинялися ми в готелі St. Regis. Ми любили, коли няня одягала нас, садовила в лімузин й ми їхали до Центрального парку, де на нас чекав чоловік, називати якого мама просила нас невідомим і загадковим словом «tato». Ми не знали й не задавалися тим, що воно означає, сприймали це як чужоземне ім'я, таке саме як Джордж чи Пітер. Пригадую, висівши з лімузина, ми з усіх сил навипередки бігли до

«tato» й він стискав нас у широкі свої обійми. Ми знали, що він «друг сім'ї» й любили його, як доброго приятеля нашої родини. Іноді «tato» брав нас до Нью-Гемпшира, де він винаймав літній будиночок на острові посеред озера, варив нам дивний червоний суп, який він називав словом «borshch», і пік для нас яблучні пироги. Чомусь найбільше запам'яталося, як ми сиділи на кухні, пили компот і «tato» зі своїм дуже смішним акцентом розповідав нам різні веселі й страшні історії, і ми сміялися так голосно, як, можливо, ніколи більше в житті...

Минуть роки, й Ендрю Кравченко надрукує в газеті Los Angeles Times свій спогад про ті часи під заголовком «Searching for tato»...

ВБИВСТВО НА 66-Й ВУЛИЦІ

Правду ж Ендрю й Ентоні Ерлі дізнаються лише в 1966 році, коли в мангетенському помешканні на 66-й вулиці пролунає постріл, і його відлуння почує вся планета.

«Та смерть породила велику «чорну діру» в моєму житті... Захотілося дізнатися правду, всю правду...» – скаже Ендрю Ерл, а дізнавшись, поміняє своє прізвище на батьківське, стане Ендрю Кравченком й багато років добиватиметься від ФБР розсекречення «справи Віктора Кравченка»...

1966 року 61-літній «радянський залишенець» Віктор Кравченко загинув за підозрілих обставин у своєму нью-йоркському помешканні в Мангетені. Офіційно його смерть була оголошена самогубством. Пояснювалися навіть мотиви: мовляв, розчарувавшись й не знайшовши місця в американському світі, отримавши шалені гонорари за свої книги, він вирішив вкласти ті гроші в срібнодобувні рудники у Болівії та Перу, але прогорів й йому нічого не залишалося, як пустити собі кулю в скроню, що він і зробив.

Однак офіційній версії повірили не всі. Письменник Гаррі Керн, який пізніше написав книгу «Kravchenko's

case», доводив, що це справа рук КГБ. Велику зацікавленість самогубством Кравченка виявив і президент США Ліндон Джонсон, вимагаючи від ФБР провести якнайретельніше розслідування. Не так давно розсекречені архіви ФБР свідчать, що розслідування справді проводилося надзвичайно прискіпливо, але знайти сліди КГБ так і не вдалося. Та наймогутніша спецслужба світу вміла ховати кінці у воду.

Коли в 1946 році Віктор Кравченко оголосив про своє неповернення й бажання «скинути нарешті з себе гамівну сорочку тоталітаризму», в американській комуністичній газетці Daily Worker з'явилася стаття, автор якої на псевдо Старобін писав, що «зрадники, починаючи Троцьким і закінчуючи таким «ніщо», як Кравченко, ошукують багатьох людей, але тільки на певний час, бо чутлива й мстлива рука поступово їх ловить і врешті-решт усуває...» Віктор Кравченко тоді спрогнозував: «Це означає, що коли не замовкну, то «чутлива й мстлива рука» виконає свою роботу: жиганів у Сталіна не бракує...»

ПОВЕРНЕННЯ

Фільм у Голівуді таки зняли – у 2008 році. Називається він The Defector («Перебіжчик»). Головний режисер – Марк Гарріс, володар трьох Оскарів, головний продюсер – Ендрю Кравченко. Документальна стрічка показує сина, який намагається пройти весь шлях, який пройшов його батько, щоб бодай трохи зрозуміти його, себе і сенс людського життя. Кравченко-молодший побував у Дніпропетровську, де батько народився, в селі Петрово, де українські селяни в 1933-му році сотнями в корчах гинули від штучного голоду, в Харкові, де батько вчився, в Москві, де він досяг вершин кар'єри державного урядовця, в Сибіру, де батько будував металургійний завод і вперше побачив на власні, що таке ГУЛАГ, в Парижі, який став свідком його «процесу століття», пройшовся Нью-Йорком, де батьки зустрілися й покохали один одного, довго стояв на 66-й вулиці, де обірвалося батькове життя...

«Я не настільки гарячковий, щоб очікувати дива за нашого покоління, себто вірити, що демократичний світ до кінця зрозуміє радянську дійсність. Але я непевне знаю: зрозуміння радянської дійсності демократичним світом – це передумова визволення мого краю. Вага прилюдної думки, що тепер служить зміцненню кремлівського деспотизму, мусить бути звернена в інший бік: допомогти радянським народам добитися волі...» – написав Віктор Кравченко у своїй книзі.

У 2008 році «радянський залишенець» Віктор Кравченко «повернувся» додому – син розвіяв його прах у Києві над Дніпром...

Катерина Кіндрась

У ГРОМАДІ

Слова, винесені в заголовок, належать видатному сповіднику Христової віри, великому українському патріоту й в'язню сумління Патріарху Йосифу Сліпому. Таке напучування давав він молодому поколінню, яке ставило в своєму житті мету й прагнуло її реалізувати.

Ці слова рефреном лунали й в Українському Народному домі минулої неділі, 3 листопада, на 10-му благодійному бенкеті «Мрії здійснюються!», приуроченому 50-літтю Українського католицького університету (УКУ) та 10-літтю громадського комітету «Приятелі УКУ метрополії Великого Нью-Йорку», який водночас був і збиранням нових пожертв на подальшу розбудову цього унікального навчального закладу, історія якого сягає далекого від нас 1929 року. Саме тоді з ініціативи та благословення митрополита Андрея Шептицького на основі духовної семінарії було засновано Богословську академію, спадкоємцем якої і став УКУ.

Назва «Український католицький університет» виникла в 1963 році після того, як звільнений з радянських концтаборів стараннями світової громадськості Йосиф Сліпий розгорнув у Римі бурхливу діяльність і створив у «вічному місті» Український католицький університет імені Святого Климентія. 1994 року діяльність згаданої академії було відновлено у Львові під назвою «Львівська Богословська академія», а влітку 2002 року академію було реорганізовано в Український католицький університет.

1998 року тоді ще Львівська Богословська академія здобула міжнародну акредитацію. Першим ректором відновленої академії був о. Михайло Димид. У 2000 році його наступником став о. Борис Гудзяк, якого в 2002 році рішенням Фонду Св. Климентія було призначено на посаду першого ректора УКУ. Почин відродження в Україні католицького університету особисто благословив Папа Іван Павло II.

Саме з приходом цього без перебільшення видатного священика УКУ з мрії перетворився на реальність. Мав задоволення й честь спілкуватися з владикою Борисом і з повною відповідальністю можу стверджувати, що це гідний спадкоємець видатних українських сповідників Христової віри. Й усі були якщо не шоковані, то стривожені, коли він вирішив покинути посаду ректора УКУ й прийняв пропозицію очолити єпархію УГКЦ у Франції та країнах Бенілюксу.

Однак владика Борис Гудзяк, який став президентом УКУ, передав свою велику справу у надійні руки. Новий ректор УКУ о.д-р Богдан Прах, який виступив на бенкеті з промовою, є не тільки визнаним богословом й відомим церковним діячем, а й умілим організатором та господарником, що в нинішніх умовах подальшої розбудови УКУ є безцінним талантом.

Фото на згадку учасників та гостей доброчинного бенкету «Мрії здійснюються!» з нагоди 50-річчя Українського католицького університету та 10-річчя заснування Комітету приятелів УКУ Великого Нью-Йорку

ВЕЛИКОГО БАЖАЙТЕ!

У неділю, 3 листопада, в Українському Народному домі в Нью-Йорку відбувся доброчинний бенкет «Мрії здійснюються!»

Спільну молитву перед початком бенкету провів єпископ Стемфордський УГКЦ Павло Хомницький. Після цього голова Комітету приятелів УКУ Андрій Ленцик виголосив вступне слово, наголосивши на великій місії Українського католицького університету, який готує не тільки професійні кадри для Української держави, а й фахівців глибоко духовних, які тільки через свої переконання й глибоку віру не підуть на змову з совістю й не братимуть хабарі у наскрізь корумпованій Україні. Саме ці випускники нестимуть в українське суспільство нову мораль і новий кодекс поведінки. А це запорука того, що українське суспільство рано чи пізно одужає й очиститься від страхливих рудиментів «совізму».

«Чуда бували не тільки в минулому, є вони й сьогодні. І постання УКУ – це справжнє чудо», – такими словами розпочав свій виступ на бенкеті відомий у нашій громаді активіст, почесний голова Комітету приятелів УКУ Микола Галів. Знаю цього чоловіка не перший рік. Це справжній інтелектуал і патріот, невтомний трудівник на ниві організованого українського громадського життя в США. Аби перелічити добрі справи, які він зробив для нашої громади за своє довге й багате трудове життя, знадобилася б не одна газетна шпальта. Він і сьогодні невтомно працює на різних ділянках нашого тутешнього життя-буття, й фінансова допомога УКУ – це тільки одне з його численних добрих діянь.

Пан Галів у своєму виступі згадав, як постав Комітет приятелів УКУ в Нью-Йорку. Спершу це була ідея одноразової допомоги університету. Під час першого доброчинного бенкету зібрали 240 тисяч доларів. І відчули, що таку допомогу треба продовжувати. Адже університет потребував нових навчальних приміщень, нового обладнання, нових гуртожитків для студентів. І на все це потрібні були гроші, гроші й гроші. Відтак, проведення доброчинних бенкетів з метою збирання коштів на УКУ стало традиційним і нинішній обід – вже десятий.

Одними з перших жертводавців УКУ були панство Сливоцьких, батьки владика Бориса Гудзяка, панство Чабанів, курінь «Хрестоносці», Українське патріархальне товариство. Але перелічити всіх, хто долучився до цієї шляхетної справи, в одній статті неможливо. І не важливо, скільки саме давали люди на постання у славному Львові цитаделі українського духу й віри, важливо, що робили вони це від щирого серця, з бажанням допомогти університету якомога швидше зіп'ятися на ноги.

До допомоги УКУ долучилася й так звана «четверта хвиля». На бенкеті я зустрів знайому чарівну дівчину Анну Нікітін, у якої колись гуляв на весіллі і яка нині належить до Комітету приятелів УКУ. «Дванадцять років тому, – розповіла Аня, – я зіткнулася з проблемою, яка надовго сформувала мою думку про українську освітню систему. В той самий час, коли я вступала до коледжу в США, я також складала іспити до платного факультету іноземних мов в Україні. На моє здивування, я без жодних проблем і допомоги складала іспит до коледжу, але водночас «провалила» іспит з англійської мови (?) в корумпованому українському університеті. Саме тоді я втратила віру у відкриті й чесну освітню систему в Україні. Вже в Нью-Йорку я познайомилася з друзями УКУ й незабаром більше довідалася про Український католицький університет, його керівництво та мету. Два роки тому ми з чоловіком відвідали УКУ саме тоді, коли тривало будівництво студентського містечка. Ми були надзвичайно вражені тією атмосферою, яка там панувала. Я особисто знаю кількох випускників УКУ й можу сказати, що сама їхня настанова й оцінка тамтешнього навчання, прилучили мене до волонтерства для УКУ. Цей університет є не тільки взірцем «high class» освіти, але також освітньою базою для нашого майбутнього покоління. Шкода, що я не знала про нього раніше. А то зробила б правильний вибір».

Сьогодні важко уявити Український католицький університет без Української католицької освітньої фундації, яку очолює Олесь Кузьма – людина надзвичайно духовна, порядна й світла, яка зробила так багато для допомоги дітям, що постраждали від Чорнобильської катастрофи. Сьогодні він так само наполегливо, не шкодуючи ані часу, ані сил робить все можливе й неможливе, аби УКУ зростав і міцнів, аби його випускники вже найближчим часом стали лідерами українського суспільства, які поведуть його в Європу, до кращого життя.

З вітальним листом до учасників доброчинного бенкету звернувся архієпископ Любомир Гузар, який багато років поспіль очолював Українську греко-католицьку церкву. А потім учасникам і гостям бенкету показали фільм про УКУ. І я бачив як раділи очі пана Галіва, коли він дивився на нові, сучасні корпуси УКУ, слухав думки його викладачів та студентів. Вже сьогодні можна з упевненістю сказати, що Український католицький університет за короткий час став потужним навчальним закладом України, який не залежить від примх сьогоденної влади в особі одіозного міністра освіти Дмитра Табачника. Ніяка сила не примусить його професорів, викладачів і студентів зійти з обраної дороги, змінити принципи й переконання. Його мета, як сказав у фільмі відомий український історик Ярослав Грицак, «стати українським Гарвардом чи Кембріджем». І в цьому – ще одна запорука, що університет працюватиме й далі задля кращого майбутнього оновленої й очищеної України.

З відозверненням до учасників і гостей 10-го доброчинного бенкету, присвяченого 50-літтю УКУ й 10-літтю Комітету приятелів УКУ Великого Нью-Йорка звернувся глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук. Він наголосив, наскільки необхідно в нинішніх непростих умовах України мати такий навчальний заклад як

УКУ. Адже він не тільки готує фахівців різних спеціальностей на найвищому рівні, а й випускає зі своїх стін сіячів Христової правди, людей, які лікуватимуть хворе українське суспільство від виразок, якими воно уражено за довгі роки безбожництва й безморальності.

Ще з одним відеозверненням до присутніх звернувся президент УКУ Борис Гудзяк. Його появу на екрані люди зустріли оплесками. Адже саме владіці Борису належить найбільша подяка за те, що вже зроблено на земельній ділянці, де колись тулилися жалюгідні будиночки й уява відмовлялася малювати розкішні сучасні навчальні й адміністративні корпуси. Але вони постали! І в цьому величезна заслуга владика Бориса Гудзяка, який запевнив присутніх, що він і з Парижу допомогатиме подальшій розбудові УКУ, перетворенню його на український Гарвард.

Перед учасниками та гостями доброчинного обіду виступив також проректор УКУ, відомий правозахисник, довголітній в'язень сумління Мирослав Маринюк, якого називають совістю української нації. Він процитував одного російського дисидента, який сказав: «Дисиденти зробили велику справу – у невільному суспільстві вони почали жити так, неначе вони вільні». Щось подібне робить і УКУ. Адже цей університет не запобігає перед владою, він не виконує ідіотичних вказівок Табачника, він ніколи не зрадить ані Бога, ані Україну. І в цьому – третя запорука того, що з допомогою УКУ українці зуміють вистояти, пережити нинішню неукраїнську владу й перемогти.

Як повідомив після бенкету почесний голова Комітету приятелів УКУ Микола Галів, під час доброчинного обіду 3 листопада на потреби Українського вільного університету було зібрано 176 тисяч 980 доларів. Серед головних жертводавців – панство Сливоцьких, кредитівка «Самопоміч» в Нью-Йорку, Союз українців Америки, кредитівка СУМА (Йонкерс) та ін.

Валентин Лабунський

Дзеркало

СПОКУСА

*Розкотились роси по землі.
Знову тіні – злякані та злі.
Яблука розвішані на вітах -
То спокуса бабиного літа.
Думку замуровано у рими.
Всю мене заповнили зими.
У Едемі власного зневір'я
Я годую яблуками Змія.*

Олена Гаран

ДОВКОЛА СВІТУ

Є країни, які в пам'яті залишаються кольором, мелодією, ароматом. Так сталося й з Кабо-Верде, яка увійшла в нашу біографію випадково, транзитом, «по дорозі» з Москви до Буенос-Айреса. І якби сьогодні хтось запитав, що таке Кабо-Верде, ми, напевне, відповіли б, що це легкий атлантичний бриз, який пахне рибою і сіллю...

Якщо ж пошукати для цієї місцини музичний образ, то це була б елегія на п'єсу, де флейти й гобої ведуть партію вітру. Він змітає змійки піску з верхівок місцевих дюн, засипаючи стомлені від сонця й спраги фінікові пальми. Так само він, самотній вітер, творить дивовижну картину з нескінченних пінистих мережив і валів, що з нестримним азартом набігають, немов загарбники, на пляж, залитий африканським сонцем.

Кабо-Верде увійшла у наш світ лише єдиним островом з такою рідною назвою – Сал (майже сало). Оскільки в листопаді 1991 року літак, яким ми летіли до Аргентини, сідав на тутешньому міжнародному аеропорту імені Амілара Кабрала на дозаправку.

Названий так на честь національного героя, який боровся за незалежність Гвінеї та Республіки Зеленого Мису, на ту пору це було єдине летовище на всі 15 великих і малих островів архіпелагу, спроможне приймати міжнародні рейси. Напевне тому, що Сал – найрівнинніший з усіх островів архіпелагу, на яких розкинулася ця країна, про яку любителі романтики й красивих легенд незмінно оповідають, що це залишки легендарної Атлантиди, яка опустилася волею Всевишнього під час страшного природного катаклізму на дно океану. Що ж до Амілара Кабрала, то в нього мав би бути якийсь сантимент до України, бо в 1972 році він відвідував Крим на офіційне запрошення тодішнього секретаря Президії Верховної Ради СРСР Георгія Георгадзе. Братання Амілара Кабрала з комуністичною владою багато кому не подобалося – незалежність островів Республіки Зеленого Мису вони бачили в інших відтінках – непухлятих. Саме тим пояснюють історики вбивство Кабрала опівночі 20 січня 1973 року, коли вони разом з дру-

жиною поверталися в Конакрі (Гвінея) після офіційного прийняття в посольстві Польщі додому.

Вбивство революційного лідера не зупинило, втім, антиколоніального руху. Заморську провінцію Португалії 5 липня 1975 року було проголошено незалежною державою Острови Зеленого Мису. У 1981-му розпався союз з Гвінеєю-Бісау і в 1986 році вона увійшла в усі політичні довідники світу під назвою Республіка Кабо-Верде. Перші вибори на багатопартійній основі відбулися тут у 1991-му році – переміг «Рух за демократію». Вчитуючись у все це, звісно, через багато років після відвідин Кабо-Верде по дорозі в Аргентину, думалося, що, коли Україну порівнюють спересердя з Африкою, то, очевидно, не завжди й безпідставно.

Любителі романтики й красивих легенд називають Кабо-Верде «залишком легендарної Атлантиди»

ТРАНЗИТОМ ЧЕРЕЗ АТЛАНТИДУ

Наша довідка:

Кабо-Верде – держава, розташована на 15 островах в Атлантичному океані за 620 кілометрів від західного узбережжя Африки. Архіпелаг вулканічного походження, який поділяється на дві групи островів: північну – Вітряну й південну – Підвітряну.

Загальна площа – 4033 кв. кілометрів. **Населення** – 510 тисяч осіб, 97% яких становлять мулати й африканці, решта – вихідці з Європи. 85% відсотків населення вміють читати й писати.

Державна мова – креольський діалект португальської. **Столиця** – місто Прая, на острові Сант'ягу. **Найбільші міста** – Мінделу (острів Сан-Вісенте) та Санта-Марія (острів Сал). Інші населені пункти республіки мають населення менше 10 тисяч осіб. У містах живе 54% усього населення Кабо-Верде.

Політичний устрій – парламентсько-президентська республіка. **Главу держави** – президента – обирає парламент (Національна асамблея) з числа своїх депутатів. Виконавча влада належить президентові та урядові на чолі з прем'єр-міністром. З 1975 року Кабо-Верде є членом ООН.

Головна економічна діяльність зосереджена довкола експорту бананів, кави, солі, риби та туризму.

Образна назва – Республіка Зеленого Мису.

На Кабо-Верде полюбують різноманітні фестивалі й карнавали не менше, ніж у Ріо-де-Жанейро

Години, відведені нам на перепочинок, щоб набратися сил летіти далі, вистачило б, щоб обійти острів Сал уздовж і поперек: з півночі на південь він тягнеться всього 30 кілометрів, а зі сходу на захід ще

менше – 12 кілометрів. І населення тут, як у великому українському райцентрі, трохи більше 25 тисяч осіб. Зате тут 350 днів на рік – сонячні, з середньою температурою 85 градусів за Фаренгейтом. З серпня

до жовтня на островах триває «сезон дощів», але вони короткочасні й частіше нагадують «циганський дощ», чим зовсім не виправдовують своєї оригінальної назви. Як, власне, й попередня назва країни – Рес-

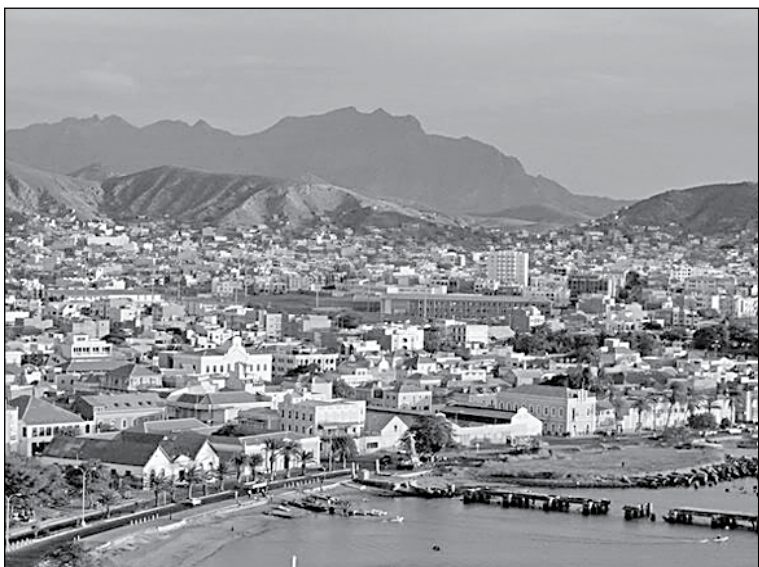
публіка Зеленого Мису. Бо на Кабо-Верде жоден з островів архіпелагу не може похвалитися своєю розкішною зеленню. Більшість з них нагадують місячні чи марсіанські пейзажі з вимощеними гладеньким камінням із застиглої лави «дорогами в нікуди», оскільки острови – невеличкі, а основний транспорт між ними – човни, катери й літаки. Але мешканці Країни Зеленого Мису – веселі й гостинні, навчилися обробляти цю землю, уквітчувати її й оспівувати в своїх легендах і баладах. Їхні ритми рознесли по світу уславлені кабо-вердійці Сесарія Евора, яка родом з острова Сан-Вісенте, а за нею і Тіто Парис зі столичної Праї. Ці мелодії в місцевому народному стилі коладейра й фунана наспівують моряки, чий судна пришвартовуються до тутешніх берегів, і туристи, яких з кожним роком дедалі більше.

Сал не лише найрівнинніший острів архіпелагу, а й найдревніший – він сформувався близько 50 мільйонів років тому на місці виверження вулкану, який з роками «заснув» остаточно й тепер нікого не страшить і нікому не надокучає. Як з'ясувалося, така назва острова походить зовсім не від слова «сало», а від слова «сіль».

У 1460 році його відкрили португальські мандрівники Діог Гомеш і Антоніо да Нолі й назвали Льяна. Дослідники, правда, вважають, що ще до португальського освоєння цієї місця облюбували маври, які добували тут сіль. Кілька століть потому нововідкрита земля слугувала лише пасовиськом для кіз, люди не бажали тут селитися через брак вологи.

На острові Сал

Столиця Кабо-Верде – Прая

Кабо-Верде – рай для любителів віндсерфінгу

Без бананів кабо-вердійці не уявляють свого життя так само, як ми без картоплі

Однак у 1833 році в кратері потухлого вулкана знайшли родовище кам'яної солі, острів перейменували на Соляний і він олюднився та ожив.

Острови Кабо-Верде поділяються на дві групи: північну Вітряну (порт. Ilhas de Barlavento) та південну Підвітряну (порт. Ilhas de Sotavento). Найбільших населених островів на архіпелазі 10, що закріплено на державних прапорі та гербі, на якому 10 п'ятикутних зірок утворюють коло.

Кожен острів має свій характер і «спеціалізацію»: Санту-Антау знаменитий мальовничими гірськими хребтами, Фогу завжди хвалиться діючим вулканом, який востаннє показував свій характер в 1995 році, Сант'ягу – «острів столичний», найбільший за площею та населенням, Мінделу – центр культурного життя всього архіпелагу, особливо, коли тут відбуваються колоритні карнавали та фестивалі. Найпопулярніший з них Лютневий, який збирає тисячі туристів з усього світу.

Сал належить до Підвітряної групи й залюбки хвалиться своєю найбільш розвинутою в країні туристичною інфраструктурою – половина всіх туристів, які відвідують Кабо-Верде, воліють зупинитися саме тут. Особливо в найпривабливішому місті острова – Санта-Марія.

Річ у тім, що тут створено ідеальні умови для дайвінга, серфінга, вінд- та кетсерфінга. Країна Зеленого Мису – один з найпопулярніших центрів спортивної рибалки. Оскільки Кабо-Верде – це рідкісне поєднання незайманої природи й європейського рівня обслуговування, туристи їдуть сюди, щоб відпочити від цивілізації й насолодитися унікальним підводним царством, що огортає острови.

Дайвінг поступово стає основним видом активного відпочинку на островах. Цікавий він не лише таємницями живих мешканців підводного світу, а й підводною архітектурою скель, гротів, залишків кораблів, що затонули... Середня глибина, на яку опускаються тутешні «дайвери», від 6 до 30 метрів. Найкращий період – з квітня по листопад. Єдина вимога – всі «дайвери», без винятку, повинні мати страхівку, яка дозволяє їм опускатися під воду й гарантує медичну допомогу в разі необхідності. Постійний бриз, який дме з Атлантики, перетворив Кабо-Верде на рай і для любителів віндсерфінгу. Лише на острові Сал є 6 професійних серфінгових клубів.

Територія сучасного Кабо-Верде була відкрита й обстежена у 1445 році мореплавцями з Португалії і з 1495 року стала її колонією. Її економіка трималася на рибних промислах і експорті продуктів тропічної рослинності. Але не тільки.

Кабо-Верде – це ще й «чорна історія» планети. У 1495 році острови офіційно було оголошено володінням Португалії. В 1533-му поселення Рібейра-Гранді першим на архіпелазі отримало статус міста й тут з'явилася резиденція католицького єпископа, який обслуговував острови й усе узбережжя Західної Африки. Разом з тим Рібейра-Гранді значилося однією з «вершин» так званого «золотого трикутника»: європейські судна здійснювали морські переходи до берегів Гвінейської затоки для закупівлі рабів як безплатної робочої сили; після полону або купівлі їх перевозили через Атлантичний океан для продажу у Вест-Індії або континентальній Америці. Розташований на перехресті торговельних шляхів між Європою, Африкою та Новим світом, завдяки трансатлантичній торгівлі в XVI столітті архіпелаг розквітнув. Так тривало до 1876 року, коли під тиском Великої Британії й США декретом короля Португалії було заборонено рабство й работоргівлю. З оприлюдненням декрету настав кінець і «розквіт» Кабо-Верде, базованому на колоніальній економіці.

З 1879 року почався притік нових переселенців з португальської Гвінеї і Французької Західної Африки, які до початку XX століття становили вже близько третини населення архіпелагу. Наприкінці XIX століття Кабо-Верде став ідеальним місцем для дозаправки морських лайнерів. Наприклад, гавань Мінделу на острові Сан-Вісенте стала головним складом для зберігання британцями вугілля для кораблів, які тримали курс на Новий світ. Пізніше, з народженням авіації та розвитком міжконтинентального авіасполучення, один з найголовніших островів Кабо-Верде острів Сал став ідеальним місцем і для дозаправки лайнерів повітряних. Стратегічно важливе розміщення архіпелагу в Атлантичному океані змушує дружити з ним і великих начальників з НАТО. Адже в разі військових дій значення островів Кабо-Верде важко переоцінити.

У 1930 році уряд Португалії схвалив «Колоніальний акт», за яким кабо-вердійці отримали можливість вчитися й працювати в португальській адміністрації. Острови Кабо-Верде стали першим португальським володінням, де з'явилися вищі навчальні заклади і до 1975 року 25 відсотків населення Кабо-Верде вже були письменними, на відміну від 5 відсотків – у португальській Гвінеї. Такий «демократизм» Португалії став водночас і початком кінця її панування на Зеленому Мисі. Вчорашні «раби», вивчившись і повернувшись після здобуття вищої освіти в свої домівки, створили підпільний рух за незалежність Гвінеї та Кабо-Верде, членами якого

стали революційно налаштовані інтелігенти й міські робітники з асиміладуш (мулатів). На його основі виросла Африканська партія незалежності Гвінеї й Кабо-Верде, яка незабаром виборолала незалежність і для Гвінеї, і для Кабо-Верде. Поступ змін в новітній історії Республіки Зеленого Мису зупинити вже було неможливо.

А своєю назвою ця країна зобов'язана мису, що на крайньому заході Африки, на тій самій 15-градусній північній широті. Він справді зелений і здавна служить орієнтиром для кораблів, які огинають Чорний континент біля Західного узбережжя Сенегалу, а острови завжди були й залишаються надійною гаванню, де можна пересидіти бурю, запастися водою й дочекатися попутного вітру.

Ми прощалися з Кабо-Верде під «музику» вітру, який на ту пору виконував свою чергову «симфонію». Підставивши наші бліді від довгої зими на батьківщині обличчя, ми відчули, що їх почало пестити не тільки сонечко, а й все той же вітер. Він був не тільки відмінним музикантом, а й навдивовижу лагідним і ніжним масажистом. Недаремно тутешні островитяни-чоловіки, коли хочуть нагородити компліментом жінку або дівчину, кажуть «Ти лагідна як вітер».

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Київ – острів Сал –
Буенос-Айрес – Київ**

Збираєтесь вирушити в подорож? Зверніться до Лесі Козіцької з подорожньої агенції Dunwoodie Travel Bureau - і вона полагоди́ть всі ваші проблеми з квитками, готелями, відвідинами знаменитих місць США та нашої планети.

Адреса:

125 Corporate Blvd, Suite 300,
Yonkers, NY 10701

Телефони:

**(914) 969-4200
(800) 550-4334**

E-mail:

alesia@dunwoodietravel.com

Життя без подорожей неймовірно нудне й нецікаве. Але вирушати в дорогу навмання не варто - побутові й дорожні проблеми можуть зіпсувати всю вашу відпустку. Краще зверніться по допомогу до туристичної агенції New Tours, яка полагоди́ть всі проблеми і зробить вашу поїздку незабутньою. Тисячі маршрутів в Америці та світі.

Телефон для довідок:

(718) 934-7644

або зайти на сайт:

www.newtours.us

**Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

Золота осінь!

Чудова нагода завітати до нас.

Нові Сертифікати (CD)*: на 2 років – 1.40%; 5 років – 2.15%

Ціни на нерухомість поки-що низькі. І наші відсотки також! Криза минає.
Купуйте нерухомість тепер, бо коли ціни зростуть, заробите на різниці!

При 20% першому внеску (Для вперше купуючих житло перший внесок становить 10%):

Незмінні ставки: на 10 років – 3.00%;

20 років – 3.75%; 30 років – 4.25%

Плаваючі ставки: на 30 років з періодом 3 роки – 2.625%;

5 років – 2.875%; 7 років – 3.375%

*Ставки виражають річний дохід у відсотках і можуть бути змінені без попередження

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900

Fax: 914-220-4090

1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703

Tel: 914-220-4900

Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977

Tel: 845-356-0087

Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902

Tel: 203-969-0498

Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511

Tel: 203-785-8805

Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА** ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Українська Федеральна Кредитна Спілка святкує 60 років!

Дякуємо всім 18 тисячам наших членів за довіру!

З вашою допомогою ми досягли 170 мільйонів в активах!

Ми будемо раді допомагати вам у досягненні фінансових цілей і на майбутні роки!

Ukrainian FCU is proud to celebrate sixty years of service to our valued members!

Thank you for choosing Ukrainian FCU for your financial needs. Because of your support we have grown to over 18,000 members and \$170 million in assets. We look forward to many more decades of growth and shared success with you and your families as we continue to help you achieve your financial goals.

MAIN OFFICE | 824 East Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

BRANCH OFFICES ALBANY, NY 518.266.0791 SACRAMENTO, CA 916.721.1188 SYRACUSE, NY 315.471.4074 BOSTON, MA 781.493.6733 PORTLAND, OR 503.774.1444 BUFFALO, NY 716.847.6655

www.rufcu.org 877-968-7828 Federally insured by NCUA

MEMBER 2 MEMBER

Membership Referral Program

Pick up the referral coupon at any USFCU location

\$25 For the Referring Member and the New Member when new member opens a prime share account

USFCU Benefits:

- Free Checking Account • Free Direct Deposit • Free Online Banking
- Mortgages & Car Loans • Shared Branching at over 5,000 locations nationwide
- Over 75,000 Surcharge-Free ATMs • Electronic Newsletter
- Confidentiality is part of the service we provide

NEW/REFERRED MEMBERS - All new memberships are subject to USFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location). Your account must remain open and in good standing for 60 days before the \$25 M2M Referral Bonus is deposited into your account. CURRENT/REFERRING MEMBERS The \$25 M2M Referral Bonus will be deposited into your account when the New/Referred Member meets the requirements listed in the "New/Referred Members" section of this disclosure. GENERAL - This referral coupon must be submitted at the time the new member applies for membership. A member is considered a "Qualified Referring Member" if he or she is a USFCU member in good standing. Family members of current USFCU members qualify. Joining members must present two forms of government issued I.D. (one must be U.S. government issued photo I.D.). The \$25 M2M Referral Bonus will be deposited into the prime share account when qualifications are met. The \$25 M2M Referral Bonus is unlimited during offer period ("see below"). Former members qualify as a new member provided their previous account was closed six months prior to the date of reopen. A minimum of \$50 into a prime share account and a \$5 membership fee are required to open a USFCU account and must remain in the account at all times. Members receiving the \$25 M2M Referral Bonus will be sent an IRS Form 1099-MISC and may be responsible for paying taxes on the incentives. The USFCU Board of Directors and Employees are not eligible for the \$25 M2M Referral Bonus.

*Offer valid October 1, 2013 - December 31, 2013

www.ukrfcu.com
Federally insured by NCUA

АДВОКАТ СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ

- ◆ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ◆ Імміграційне право
- ◆ Нещасні випадки, травми
- ◆ Заповіти, трасти, розлучення

33 West 19 Street, New York, NY, 115-10 Queens Blvd., Forest Hills, NY
Тел.: 646 - 619 - 1123, 718 - 785 - 0472

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA

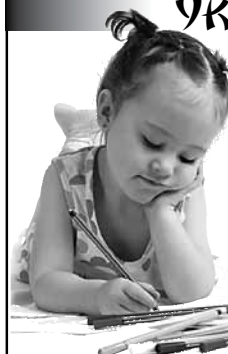
Заснований 1992

- Грінкарти (одруження, праця, об'єднання сімей, та ін.)
- Грінкарти через працевдавця (Labor Certification)
- Оформлення документів для Візового Центру (NVC)
- Оформлення документів для вигравших у лотереї DV
- Отримання дубліката вигравшу у лотереї DV
- Візи нареченого або нареченої (K1)
- Робочі візи строком до шости років (H1B)
- Відновлення картки реєстрації прибуття до США (I-94)
- Продовження терміну перебування та зміна віз
- Довіреності та заяви
- Апостиль
- Нотаріус
- Травел паспорти для володарів грінкарт
- Натуралізація
- Громадянство
- Переклади документів
- Запрошення для тимчасового візиту в США

За інформацією відносно робочих годин або для призначення Вашого візиту просимо дзвонити за номером (212) 387-8683

98 Second Avenue, #2-A, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: pallada@comcast.net

УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ САДОК

Український домашній дитячий садок у Wallington, штат Нью-Джерсі, запрошує дітей віком від 2 до 5 років. Окремий затишний гарно умебльований дім, дбайливі вихователі, домашнє харчування, помірні ціни.

Тел. (973) 777-7479 (862) 228-3163
pawelszpak@yahoo.com

Natalia Pylypiuk

TO SPEAK AT THE

UKRAINIAN INSTITUTE OF AMERICA

November 10, 2013 at 2pm

A leading authority on Ukrainian literature and culture of the 17th and 18th centuries, Prof. Pylypiuk will give a richly illustrated talk on

"Catherine of Alexandria, A Mohylanian Martyr for Golden Liberty"

This English-language lecture is free and open to the public

At the Ukrainian Institute of America,
2 East 79 Street, New York, New York

ХОЧЕТЕ МАТИ АВТОРСЬКИЙ, СУЧАСНИЙ, НАСИЧЕНИЙ ІНФОРМАЦІЄЮ ЧАСОПИС – ПЕРЕДПЛАТИТЬ "НОВУ ГАЗЕТУ"!

NOVA ГАЗЕТА

продовжує передплату

Передплатна ціна:

На рік	-	80 доларів
На півроку	-	40 доларів
На три місяці	-	25 доларів

Виріжіть цей купон і разом з чеком або "мані-ордером" надішліть до редакції за адресою:
64-15 DIETERLE CRES., REGO PARK, NY 11374

КУПОН ПЕРЕДПЛАТИ

Прошу передплатити для мене _____ (вказати прізвище та ім'я)
"Нову газету" на _____ (вказати термін)
І надсилати за адресою _____ (вказати точну поштову адресу)
Чек ("мані-ордер") на суму _____ додається (вказати точну суму)

"Нова газета" - український громадсько-політичний тижневик. Видається з жовтня 2008 року в Нью-Йорку. Видавець і головний редактор - Валентин Лабунський. Власний кореспондент у США - Катерина Кіндрас. Власний кореспондент в Україні - Василь Туглук. Дизайн - Ukrainian Media Group, Inc.

РЕКЛАМА Й ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗА ТЕЛ.: 718-275-2503, 917-324-0359. Відповідальність за зміст рекламних матеріалів та оголошень несуть рекламодавці. Адреса редакції: 64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374. Електронна адреса: vlabunsky2002@yahoo.com. Інтернет сторінка: WWW.NOVAGAZETA.INFO

"Nova gazeta" - the Ukrainian weekly. Established October 2008 in New York. Publisher and editor-in-chief - Valentyn Labunsky. Correspondent in USA - Kateryna Kindras. Correspondent in Ukraine - Vasyl Tuhluk. Design - Ukrainian Media Group, Inc.

The publisher may not have the same standpoints with the author of a printed material. Authors of printed materials are fully responsible for the content of their commercial Ads. Editorial Office: 64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374. Advertising Department: Tel.: 917-324-0359. E-mail: vlabunsky2002@yahoo.com. Website: WWW.NOVAGAZETA.INFO. Ціна договірна.

Користайтеся тепер -
ціни на нерухомостях низькі,
а відсотки та умови на мортгеджах вигідні!

Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3.45%*

незмінний відсоток -
15-ти річний термін

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

E-mail: Info@selfreliance.org; Website: www.selfreliance.org

Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ❖ **UNIONDALE:** 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ❖ **ASTORIA:** 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ❖ **LINDENHURST:** 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 180 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$7.12. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення.

